

Зорица Вукајловић • Катарина Радосављевић,
Јасмина Стојковић • Ивица Жупањац

Радна свеска

Уз граматику за трећи разред основне школе

РАДНА СВЕСКА

Уз граматику за трећи разред основне школе

Редакција Фондације „Алек Кавчић“

Аутори Зорица Вукајловић, Катарина Радосављевић, Јасмина Стојковић и Ивица Жупањац

Рецензенти Жанка Селаковић, професор разредне наставе, ОШ „Стеван Чоловић“, Ариље
Драгана Вучен, професор разредне наставе, ОШ „Младост“, Нови Београд
Јелена Лазић, професор разредне наставе, ОШ „Живко Томић“, Доња Шаторња

Главни уредник Крста Поповски

Уредник Ана Ђешић

Илустрације Горан Витановић

Фотографије Shutterstock, Wikipedia Commons

Лектура и коректура Данијела Иличин

Ликовни уредник Слађана Николић

Дизајн и прелом Слађана Николић

Издавач

АрхиКњига д. о. о.
Љубостињска 2, Београд

За издавача Оливер Кавчић

Штампа Штампарија Дунав д. о. о., Земун

Тираж 20 000

Прво издање, 2025.

ISBN 978-86-6130-068-4

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

37.016:821-82(075.2)(076.1)

РАДНА свеска : уз Читанку за трећи разред основне школе / Зорица Вукајловић ... [и др.] ; [илустрације Горан Витановић]. - 1. изд. - Београд : АрхиКњига, 2025 (Земун : Дунав). - 55, 125 стр. : илустр. ; 29 см

Тираж 20.000. - Насл. стр. приштампаног текста : Радна свеска : уз Граматику за трећи разред основне школе / Зорица Вукајловић ... [и др.] .

ISBN 978-86-6130-068-4

1. Вукајловић, Зорица, 1964- [автор] 2. Радна свеска

COBISS.SR-ID 162493961

Министарство просвете, науке и технолошког развоја
Републике Србије одобрило је овај уџбеник за употребу
у школама решењем број:
650-02-00197/2024-07 од 29. 1. 2025. године.

Садржај

УЧИМ ДА ПИШЕМ ПРАВИЛНО

Понављамо: Гласови, слова и слогови	6
ВЕЖБАМО	8
Подела речи на крају реда	9
Понављамо: Именице које пишемо великим словом	10
ВЕЖБАМО	12
Писање вишечланих географских назива	13
Писање сугласника j	15
Писање речце не уз именице и придеве	16
Писање имена народа	18
Управни и неуправни говор	20
Наводници	22
Писање наз清淡а књига и часописа	24
Употреба великог слова у писању назива празника	26
Скраћенице мерних јединица	28

ВРСТЕ РЕЧИ

Понављамо: Реч по реч, реченица	30
ВЕЖБАМО	31
Понављамо: Да се подсетимо именица	33
ВЕЖБАМО	34
Градивне именице	36
Збирне именице	38
Промена реда речи у реченици, промена дужине реченице	40
Да се подсетимо придева	42
Род и број придева	44
Присвојни придеви	46
Градивни придеви	48
Понављамо: Глаголи	50
Личне заменице	52
Лице и број глагола	54
Понављамо: Бројеви	56
ВЕЖБАМО	58

ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА

Понављамо: Описивање природе – тематски речник	62
Састави причу, песму или драмски текст од задатих речи.....	64
Читам и разумем прочитано 1	66
Речи које значе нешто умањено и увећано.....	69
Играмо се речима 1	70
Састављање приче на основу датог почетка	72
Читам и разумем прочитано 2	73
Основно и пренесено значење речи.....	76
Постављање питања на основу задатог текста.....	77
Прича по низу слика	78
Од слике до приче	80
Речи истог или сличног значења.....	81
Разговор с поштовањем	83
Речи супротног значења	84
Описивање природе, зима – тематски речник	86
Моје жеље за Нову годину; писање новогодишњих честитки	88
Играмо се речима – анаграми.....	90
Попуњавамо обрасце	91
Čitam i razumem pročitano 3.....	94
Осмисли почетак и крај приче	96
Допуни текстове	98
Играмо се речима 3	100
Читам и разумем прочитано 4	102
Вежбе допуњавања и избора правилног облика речи	106
Играмо се речима 4	108
Описивање природе, пролеће – тематски речник	110
Прича по слици (описивање природе – пролеће)	
– усмена и писмена вежба	112
Čitam i razumem pročitano 5.....	114
Читам и разумем прочитано 6	117
Опис природе.....	120
Састављање приче на основу датог kraja	122

**УЧИМ ДА
ПИШЕМ
ПРАВИЛНО**

Понављамо

Гласови, слова и слогови

Српски језик је изузетно богат. Имамо јединствено писмо, **ћирилицу**, коју је Вук Стефановић Караџић прилагодио за наш језик. Да бисмо сачували ово писмо, треба да га свакодневно користимо. Зато се труди да увек пишеш ћирилицом.

Осим ћирилице у Србији је у употреби и латиница, писмо које се користи у већини земаља света. За разлику од твојих вршњака у свету, ти већ умеш да читаш и пишеш два писма, ћирилицу и латиницу, а то је велико знање.

Ћириличка слова називају се још и **азбука**.

Latinička slova nazivaju se još i **abeceda**.

АЗБУКА

Азбука има 30 слова и сваком слову одговара један глас.

Аа	Бб	Вв	Гг	Дд	Ђђ
Ее	Жж	Зз	Ии	Јј	Кк
Лл	Љљ	Мм	Нн	Њњ	Оо
Пп	Рр	Сс	Тт	Ћћ	Үү
Фф	Хх	Цц	Чч	ӮӮ	Шш

ABECEDA

Abeceda има 30 слова, 27 posebnih i tri kombinovana slova.

Аа	Вв	Сс	Ћћ	Ćć	Dd
Đđ	Đđ	Ee	Ff	Gg	Hh
Ii	Jj	Kk	Ll	Ljlj	Mm
Nn	Njnj	Oo	Pp	Rr	Ss
Šš	Tt	Uu	Vv	Zz	Žž

Када пишемо, треба да пишемо писаним словима. Нарочито када се потписујемо.

1. Потпиши се писаним словима ћирилице. Напиши прво своје име, а затим и презиме.

име

презиме

2. Погледај слику и потпис писца. На линијама напиши његово име и презиме. Које дело овог писца знаш одраније?

- 3.** Поред сваке речи напиши од колико слова је састављена, а затим реци колико гласова садржи.

сан ____ прозор ____ јутро ____ зарезач ____ кућа ____ фрижидер ____

Српски језик има **пет самогласника и 25 сугласника**.

- 4.** Самогласници и сугласници су се помешали. Одвоји их и упиши у празна поља.

А Т Ђ Е У Н И Ш О Б В

Самогласници	Сугласници

Речи настају комбинацијом слова (самогласника и сугласника) и можемо да их поделимо на слогове. **Слог чине један или више гласова које изговарамо једним отварањем уста.** Слогови се најчешће завршавају самогласницима, које још називамо и **вокали**.

Постави скупљену песницу испод браде. Изговори реч књига. Онолико пута колико брада дотакне твоју песницу, толико слогова има та реч.

- 5.** Следеће речи подели на слогове као што је започето.

књига – књи-га

бака – _____ ташница – _____ учитељица – _____

мравоједи – _____ телевизија – _____

Речи могу бити **једносложне и вишесложне**.

- 6.** Напиши по две речи које имају:

један слог: _____ два слога: _____

три слога: _____

четири слога: _____

ВЕЖБАМО

1. Допуни реченицу, а затим је препиши писаним словима ћирилице.

Азбука има _____ слова и сваком слову одговара један _____.

2. Дату реченицу допуни, а затим је препиши писаним словима латинице.

Умем да читам и пишем два писма: _____ и _____.

3. У следећим речима заокружи самогласнике.

в а т р а л ъ у л ъ а ш к а п т и ц а у ч и о н и ц а с е н д в и ч

4. Покушај да напишеш неколико речи које се састоје само од сугласника.

5. Допуни речи сугласницима.

о__о __о__ ay__о y__о и__е o__а__

6. Допиши слова тако да добијеш реч која има значење.

са_____ пу_____ на_____

ро_____ ми_____ из_____

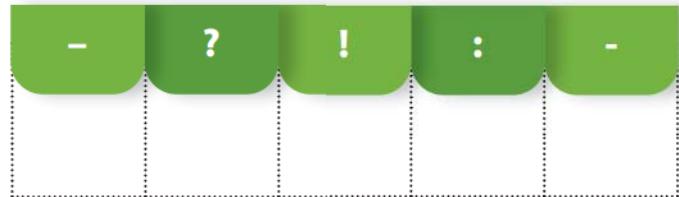
7. Речи стихова подели на слогове како је започето. На линији напиши из које песме су ови стихови и како се зове њихов аутор.

О|би|чно су та|ј|не глав|не
измишљене и љубавне.

Стихови су из песме „_____”,
аутора _____

Подела речи на крају реда

1. Знаком ✓ означи интерпункцијски знак који користимо када делимо реч на крају реда.

2. Попуни табелу.

Реч	мрак	кућа	Марија	автобус
Граница слога				
Број слогова	1			

3. Реч ученица написана је на четири начина. Која подела ове речи је правилна? Заокружи је.

У-ЧИО-НИ-ЦА УЧ-И-О-НИ-ЦА У-ЧИ-О-НИ-ЦА УЧИО-НИЦА

4. Бранкици је стигла дописница с мора од Милкице. Пишући дописницију Милкица је на неким местима направила грешке када је речи пребацивала у следећи ред. Исправи их црвеном оловком и правилно подели.

Драга моја Бранкиџе,
Опрасти што се нисам раније јав-
вила. На летовоњу је толико дивно да с-
е не може описати.
Куптало се и пливало цели да-
н. Читало и сандалине ћа се возв-
имо.
Шаљем ти за-
рљаје!
Милкица

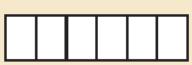
дописница

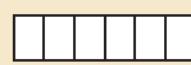
ученица
Бранкица Маринковић

Цара Душана 1, III спрат, стан 9

1 8 0 0 0 Ниш

(адресни код)

Понављамо

Именице које пишемо великим словом

1. Које именице пишемо великим почетним словом, властите или заједничке?
Допуни реченицу тако да исказ буде тачан.

Великим почетним словом пишемо _____ именице.

2. Исправи реченицу и препиши је правилно.

милан стевановић звани миле име мачку гару.

▲ Гара

Великим почетним словом пишу се називи држава, градова, села, планина и река. Ако се назив насељеног места састоји од две или више речи, сваку реч пишемо великим словом.

3. Пажљиво прочитај текст и правилно уради задатак.

Обилазак Србије

Наша земља, Република Србија биће домаћин такмичења у брзом везивању пертли. Такмичари ће бити деца из Северне Македоније, Бугарске, Мађарске и Црне Горе.

Прво ће се такмичити, а затим ће их домаћини упознati са природним лепотама наше земље. Одлучили су да се поделе у две групе.

Прва група ће из Београда кренути ка Тополи. У селу Доња Шаторња планирају кратак одмор и ручак. На путу ка планини Рудник и Горњем Милановцу ће проћи и поред села Горња Трешњевица. У повратку за Београд ће проћи кроз Љиг и село Дудовица.

Друга група ће кренути ка Ваљеву, граду који је окружен планинама Повлен, Јабланик и Медведник. План је да виде реке Градац и Колубару. Одмор, ручак и игру планирају у селу Ваљевска Каменица, надалеко чувеном по гостопримству. По повратку у Београд домаћини ће испратити пријатеље.

Договорили су се да следећи пут домаћин буде град Доњи Милановац како би могли да уживају у лепотама Дунава.

НАЗИВИ ДРЖАВА

НАЗИВИ ГРАДОВА

НАЗИВИ СЕЛА

НАЗИВИ РЕКА

НАЗИВИ ПЛАНИНА

ВЕЖБАМО

1. Допуни реченице.

а) Великим почетним словом пишу се имена _____ и _____, презимена и _____.

б) Називи _____, градова и села пишу се _____ почетним словом.

в) Ако се ти називи састоје од више речи, _____ реч се пише великим словом.

г) Имена река и планина која се састоје од једне речи пишу се _____.

2. Слова су се испретурала. Ако их правилно сложиш, добићеш имена наших река. Води рачуна како се правилно пишу имена река.

ВСАА

ДИРНА

СИТА

БАРИ

ВМОРАЦИА

_____ _____ _____ _____ _____

3. Заокружи имена држава које су правилно написане.

грчка Шпанија Словенија Босна и херцеговина
Италија велика Британија

4. Поред тачно написаног имена планине стави знак ✓.

Тара златибор Авала космај Јастребац Голија

5. Са паром из клупе можеш да одиграш игру „Занимљива географија“ тако што ће свако попунити своју табелу у што краћем времену.

слова	Назив			
	града	села	реке	планине
З				
К				
М				
А				

Писање вишечланих географских назива

1. Обој поља у којима су правилно написани географски називи.

Сува Планина

Власинско језеро

Велика морава

Западна Морава

Сребрно Језеро

2. Допуни реченицу.

Велика _____ настаје спајањем _____ Мораве и _____
код места које се зове Сталаћ.

3. Правилно препиши вишечлане географске називе.

коњска река

јадранско море

обедска бара

дели јован

4. Заокружи слово испред реченице која је правилно написана.

- a) Мој стриц Златко живи на Старој Планини, у насељу Црвена река, кроз које протиче Црвена Река.
- b) Мој стриц Златко живи на Старој Планини, у насељу Црвена Река, кроз које протиче Црвена Река.
- c) Мој стриц Златко живи на Старој планини, у насељу Црвена Река, кроз које протиче Црвена река.

5. Препиши правилно следеће реченице.

a) сања често путује на палићко језеро.

b) у близини града врања налази се планина бесна кобила.

c) крај вршачких планина налази се мрковачки поток.

d) кокин брод је назив варошице у општини нова варош, али и други назив за златарско језеро.

- 6.** Зоран је за домаћи задатак имао да напише како је провео летњи распуст. Пажљиво прочитај његов задатак, а затим одговори на питање.

Летњи распуст сам провео код тетка Снежане, која живи у великом Градишту. Често смо се купали у сребрном језеру. Одлазили смо и код тетка Јелене, која живи у оближњем селу Чешљевој бари. Најлепше ми је било док смо пловили Дунавом. Бродом смо стигли чак до Ђердапског језера.

- Колико правописних грешака је направио Зоран док је писао домаћи задатак? Заокружи слово испред тачног одговора.

- a)** Није направио грешку. **б)** Направио је 2 грешке.
в) Направио је 3 грешке. **г)** Направио је 5 грешака.

- 7.** Док је вежбала писање по диктату, Милена је направила неке правописне грешке. Црвеном оловком прецртај грешке, као што је започето. Када исправиш грешке, препиши текст писаним словима ћирилице.

Najveća ravnica u Srbiji nalazi se u Vojvodini. U давна времена ту је некада постојало panononsko More. Umesto mora ostala su samo prirodna jezera: Iudoško i paličko Jezero, ali i veliki broj Veštačkih jezera.

Najviši vrh u Vojvodini nalazi se na Vršačkim planinama. Druga planina која постоји u Vojvodini je fruška Gora. Ove dve planine су међу најниžima u Srbiji.

Najвеће реке које протичу kroz ovaj deo Srbije су dunav, Sava, Bosut i tamiš, a po bogatstvu biljnog i životinjskog sveta naročito se ističu obreška i carska Bara.

Писање сугласника Ј

- ## 1. Препиши правилно реченице.

Јуче сам ишао у бијоскоп. Фilm који сам гледао бијо је занимљив.

- 2.** Црвено обој свако поље у коме је неправилно написана реч.

камион кијоск кроји броим

- 3.** Прецртај речи које нису правилно написане.

радио кои стоим учијо радионица Вијолета авион

- 4.** Дате речи напиши правилно писаним словима ћирилице.

учијоница _____

библиотека _____

уплашијо _____

вијолина _____

- 5.** Заокружи слова испред правилно написаних реченица.

a) Кои ти је брои телефона?

6) Њих двојица су обојили цртеже и ставили их у фиоку.

в) Кројач Миле је скроио панталоне за мог тату.

г) Нил Армстронг је први човек који је закорачио на Месец.

- 6.** Допуни реченице глаголима.

Зубар је _____ кваран зуб. Урош је _____ млеко.
(поправити) (пити)

Сава је возити тротинет. Дека ми је купио сладолед.

Писање речце **не** уз именице и придеве

1. Именице обој црвено, а придеве зелено.

нечиста

непријатељ

немира

небрига

неваспитан

незнање

неуморан

неправда

2. Следеће реченице допуни именицама или придевима тако што ћеш употребити речцу **не**.

Давид је отишао _____ у школу.

Емина је _____ због лоше оцене.

Филип је својом _____ направио грешку.

Емилов рукопис је _____.

3. Допуни изреке.

Пријатељ се у _____ познаје.

Слога кућу гради, а _____ је разграђује.

Бивши пријатељ је гори него _____.

4. Препиши правилно следеће реченице.

Ученици су не уморно правили предмете за новогодишњи базар.

Неки од њих су били не стрпљиви.

Не истина је да се не труде.

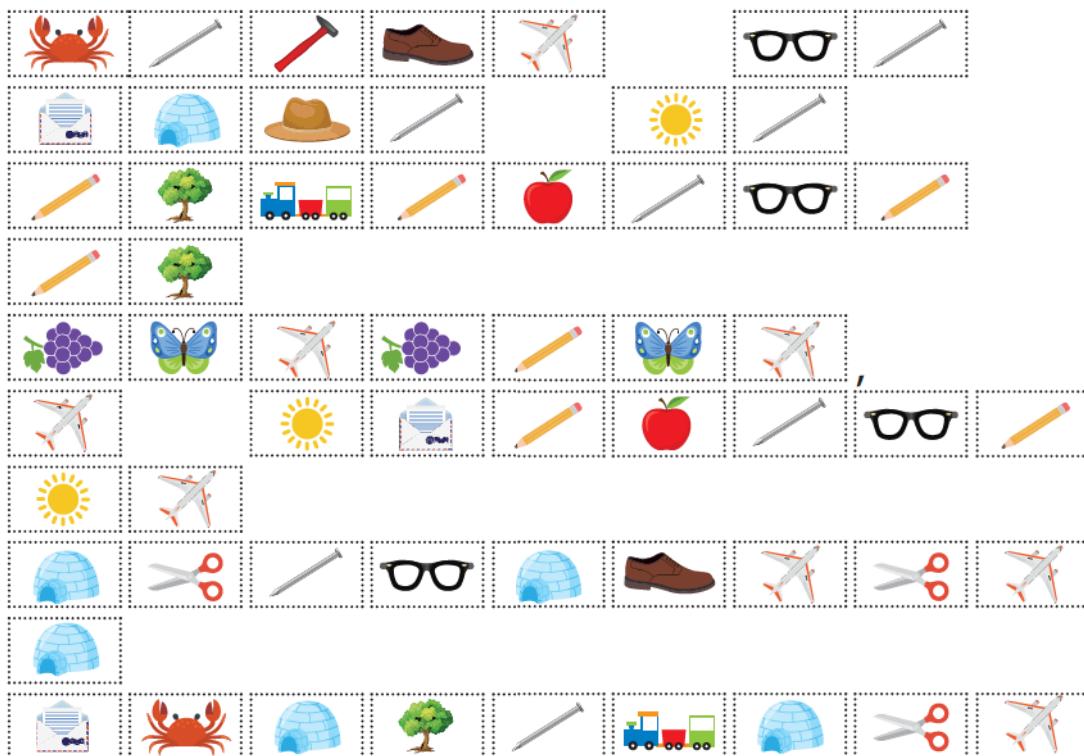
Не себично су помагали једни другима.

5. Откриј тајну поруку! Сваки симбол замењује одговарајуће слово. Тајну поруку напиши на цртицама.

Шифарник:

Тајна порука:

Писање имена народа

1. Поред државе напиши на линији назив народа.

Кина _____

Белгија _____

Данска _____

Норвешка _____

Турска _____

Словенија _____

2. Попуни табелу.

Држава	Народ	Припадник народа	Припадница народа
	Швеђани		
Русија			
		Италијан	
			Британка
Финска			
		Естонац	
			Литванка
		Шпанац	
	Канађани		

3. На линији напиши називе припадника народа.

Свен је _____. Често путује по Европи. Упознао је доста
(Шведска)

_____ (Финска), _____ (Ирска), _____ (Португалија) и _____ (Хрватска).

4. Заокружи слово испред реченице која је написана правилно.

- а) Док је био на мору, Марко је упознао много чеха и словака.
- б) Док је био на мору, Марко је упознао много Чеха и словака.
- в) Док је био на мору, Марко је упознао много Чеха и Словака.
- г) Док је био на мору, Марко је упознао много чеха и Словака.

- 5.** Подвуци речи које су правилно написане.

Јапанац рускиња немац Словенац Мађарица грк

- 6.** Препиши правилно реченице писаним словима латинице.

- a)** новак ђоковић је одиграо тениски меч са швајцарцем роџером федерером.

- 6) најбољи у зимским спортивима су словенци и норвежани.

Digitized by srujanika@gmail.com

- в) словенац даворин јенко је компоновао српску химну боже правде.

Digitized by srujanika@gmail.com

- Г) да ли знаш да је позната сликарка Фрида Кало била мексиканка?

7. Попуни табелу тако што ћеш написати називе припадника и припадница различитих народа који живе у Србији.

Управни и неуправни говор

УПРАВНИ ГОВОР

НЕУПРАВНИ ГОВОР

ПИШЧЕВЕ РЕЧИ

НАВОДНИЦИ

1. Допиши на линије речи тако да реченице буду тачне.

Тачно навођење туђих речи назива се _____.

_____ су речи у реченицама којима се објашњава ко их изговара.

Правописни знаци „” зову се _____.

2. У следећим реченицама управни говор подвуци црвеном бојом, а пишчеве речи плавом.

Онда отац рече сину: „Ми смо обојица свакојако јахали на магарцу, сад вальа да магарац јаше на нама.”

Марко је рекао Горану: „Чекам те у парку после часова.”

„Децо, сутра имате проверу знања”, рече учитељица.

„Да ли напољу пада киша?”, упита Данко.

Милан је узвикнуо: „Ура, наш тим је победио!”

3. Заокружи реченице у којима је употребљен неуправни говор.

Исидора је рекла Нади како ће сутра да иде код баке.

Мама рече: „Понеси кишобран.”

„Пажљиво прелази улицу чак и кад је укључено зелено светло на семафору за пешаке”, рекао је саобраћајац.

Жарко је питao учитељицу да ли може да поправи оцену.

4. Следеће реченице су написане у неуправном говору. Напиши их у управном говору користећи:

a) 1. модел.

Зоран је рекао Дани да дође код њега на рођендан.

b) 2. модел.

Милан је рекао Андрији да му понесе јакну.

5. Напиши по две реченице у управном говору користећи 1. и 2. модел.

1. модел

2. модел

1. модел

2. модел

6. Реченице написане у управном говору напиши у неуправном говору.

a) Брат је рекао Маји: „Сутра идемо код баке.”

b) „Купићу хлеб”, рече Дуња Николи.

7. Напиши три повезане реченице у којима ћеш употребити оба облика управног говора и неуправни говор.

Наводници

1. Повежи правописне знаке са њиховим називом.

тачка упитник узвичник две тачке запета наводници

2. Подвуци називе школа који су правилно написани.

ОШ „Карађорђе“ ОШ Алекса Шантић ОШ скадарлија ОШ „Васа Чарапић“

3. Заокружи слово испред реченице у којој је правилно написан назив уметничог дела.

- а) У Народном музеју у Београду се налази слика Паје Јовановића Марко, Милош и вила.
- б) У Народном музеју у Београду се налази слика Паје Јовановића марко, Милош и вила.
- в) У Народном музеју у Београду се налази слика Паје Јовановића „Марко, Милош и вила“.
- г) У Народном музеју у Београду се налази слика Паје Јовановића „Марко, Милош и вила.“

Слика Паје Јовановића
која се спомиње у задатку ►

4. Препиши правилно текст.

мој друг никола иде у ош јелена ћетковић у београду. често посећује библиотеке, музеје и позоришта. причао ми је како је имао прилику да посети народни музеј. много му се допала слика уроша предића вредне ручице. гледао је и представу за децу чаробно кресиво ханса кристијана андерсена. викендом има више слободног времена, па воли да чита. не може да одлучи да ли му се више допада књига алиса у земљи чуда луиса керола или доживљаји мачка тоше бранка ћопића. једино у шта је сигуран јесте да једва чека да дође код мене да гледамо најновији филм ружица и камена тролица.

5. Напиши назив:

школе у коју идеш _____

омиљене књиге _____

омиљеног филма _____

Писање назива књига и часописа

- Подвuci реченице које су правилно написане.

Мој дека Обрен свако јутро купује на киоску „Политику“.

Омиљени часопис моје маме је здрава храна.

За време распушта прочитао сам књигу „Мали принц“.

Дејан сваког петка купује Забавник.

- Препиши правилно текст.

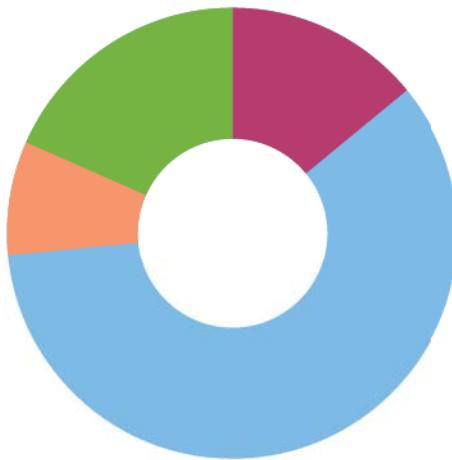
аника много воли да чита. највише ужива у читању књига које је написала јасминка петровић. Досад је прочитала о дугмету и срећи, лето кад сам научила да летим, од читања се расте и бонтон. неколико пута је одлазила до библиотеке, али није успела да нађе књигу о мачкама, нотама и бубама.

- Напиши називе твоје омиљене књиге и часописа.

4.

Графикон представља најчитаније књиге које су прочитали ученици Мајиног одељења прошле године. Пажљиво га проучи, а затим одговори на питања.

■ „Био једном један страх”,
Јовица Тишма

■ „Бајке: првих седам”,
Урош Петровић

■ „Бајка о бајалицама”,
Војислав Тодоровић

■ „Моја новогодишња
књига пуне забаве”,
група аутора

a) Коју књигу су деца из Мајиног одељења највише читала?

b) Напиши назив књиге коју је најмање ученика прочитало.

c) Коју књигу је написао Јовица Тишма?

d) Запиши називе књиги које садрже исту реч.

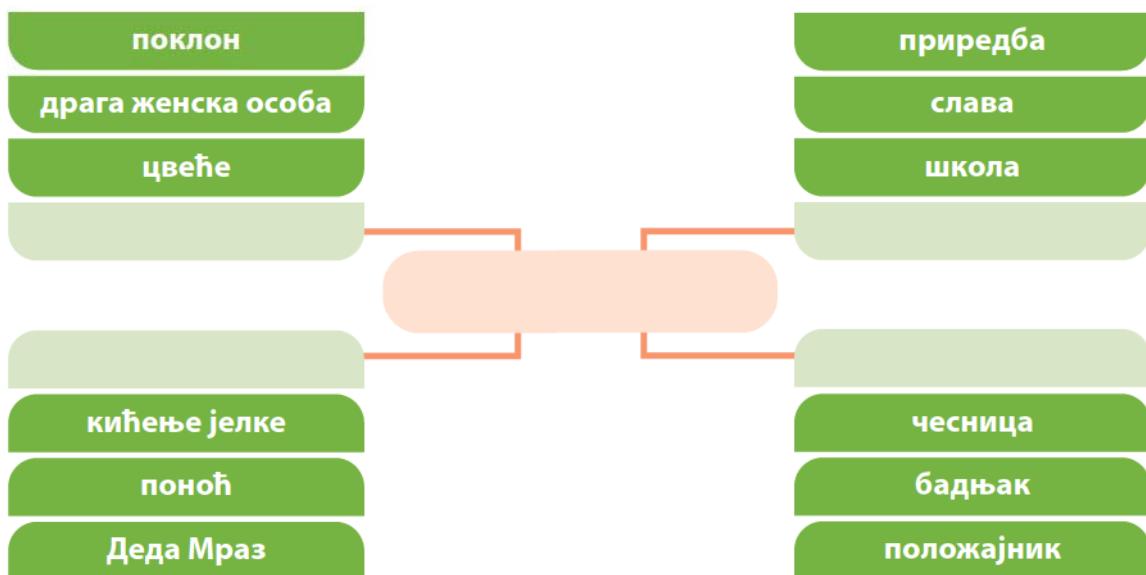
5.

Са осталим ученицима направи мало истраживање о најчитанијим књигама у вашем одељењу. Нацртај графикон којим ћеш представити резултате истраживања.

▲ Графикон

Употреба великог слова у писању назива празника

1. Реши асоцијацију.

2. Прецртај називе празника који су погрешно написани.

ускрс

Нова Година

Дан жена

свети Лука

3. Заокружи слово испред реченице која је правилно написана.

- а) Сваке године 28. јуна у нашој школи се деле ђачке књижице на видовдан.
- б) Сваке године 28. јуна у нашој школи се деле ђачке књижице на видов дан.
- в) Сваке године 28. јуна у нашој школи се деле ђачке књижице на Видов дан.
- г) Сваке године 28. јуна у нашој школи се деле ђачке књижице на Видовдан.

4. На линији испод сваке слике напиши назив празника који се прославља.

5. Препиши правилно реченице писаним словима ћирилице. Води рачуна о употреби великог слова и правописним знацима.

- na veliki petak farbamо jaja
-

- moja baka ajša pravi ukusne kolače za bajram
-

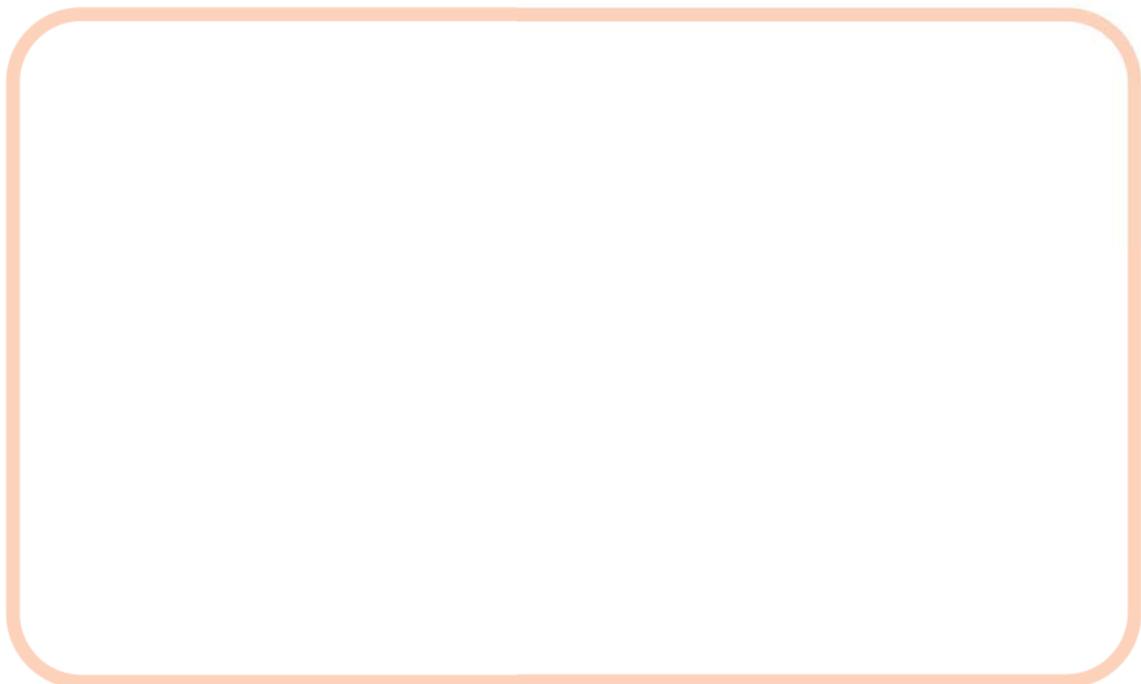
- kako se u twojoj školi obeležava savindan
-

- za dan žena mami smo poklonili cveće
-

- jedva čekam novu godinu da dobijem igračku koju želim
-

- međunarodni dan zaljubljenih obeležava se 14. februara, a u Srbiji se tada slavi Sveti Trifun
-
-

6. Одабери празник и нацртај честитку особи која ти је драга.

Скраћенице мерних јединица

1. Напиши јединице мере које означавају дате скраћенице.

кг _____ т _____ с _____ дм _____

2. Заокружи тачно записане скраћенице за дате јединице мере.

метар: м м.

грамм: gr g

сат: s ч

3. Дате реченице препиши тако што ћеш мерне јединице заменити њиховом скраћеницом.

За рођендан сам добио чоколаду од 300 грама.

_____.

Филм траје 2 сата и 15 минута.

_____.

Колико кошта 5 литара бензина?

_____.

Од Ариља до Ужица има 36 километара.

_____.

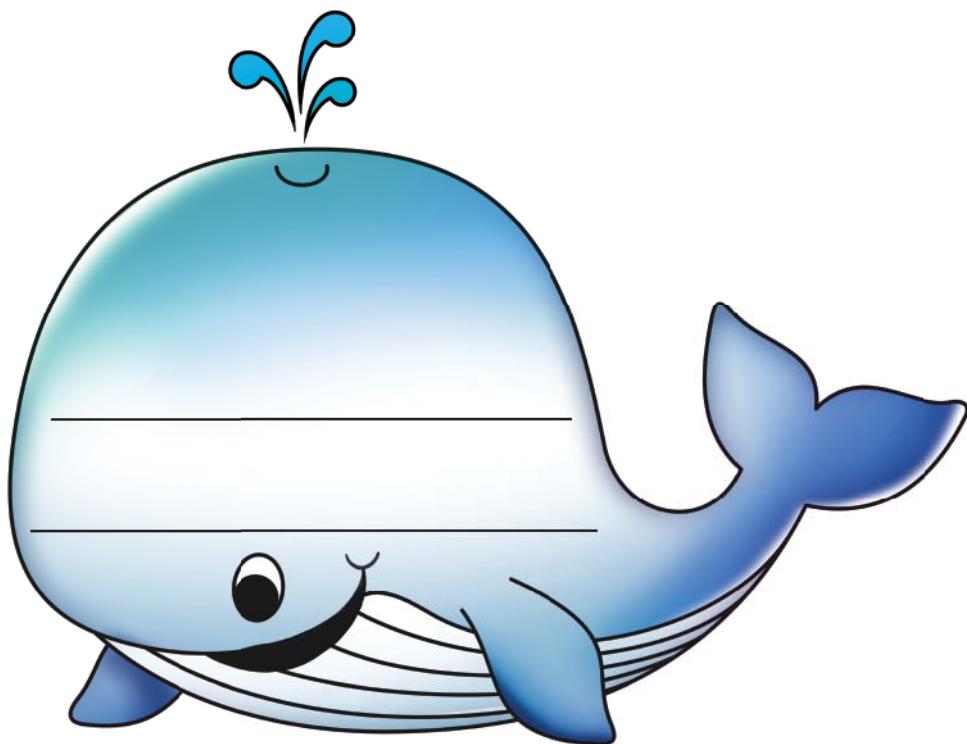
4. Мерне јединице које су у песми „Китова беба“ написане речима препиши скраћеницама.

Китова беба

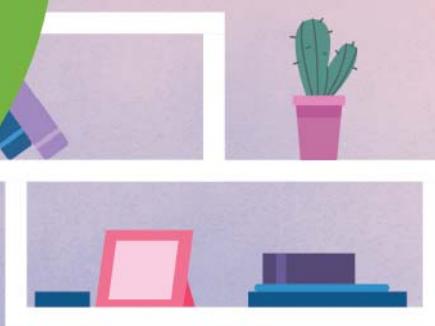
Мајка чеду тепа:
„Слатки мали сине“
а он има девет
метара дужине.

Још му она тепа:
„Бебо моја мила“
а та беба има
две хиљаде кила.

Гвидо Тарталья

ВРСТЕ РЕЧИ

Понављамо

Реч по реч, реченица

Да поновимо

Допуни реченицу да исказ буде тачан.

Од слова, самогласника и сугласника, настају _____, а од њих настају _____.

Већ знаш да се скуп речи који има смисао и значење назива **реченица**.

По значењу реченице могу да буду **обавештајне, упитне, заповедне и узвичне**.

По облику реченице могу да буду **потврдне и одричне**.

1. Пажљиво прочитај реченице, а затим реши задатак тако што ћеш попунити табелу. Имаш малу помоћ.

Ленка и Милица су најбоље другарице. Иду у трећи разред. Колико времена проводе заједно? Сигурно то знаш! Одговори на питање!

Реченице по значењу	Реченице по облику	
	Потврдне	Одричне
Обавештајна		Ленка и Милица нису најбоље другарице. Не иду у трећи разред.
Упитна		
Заповедна	Одговори на питање!	
Узвична		

У српском језику постоји више врста речи. О некима смо већ учили у другом разреду.

- **Именице** су врста речи којима **именујемо** бића, предмете и појаве.
- **Глаголи** су врста речи које означавају **радњу, стање и збивање**.
- **Придеви** су врста речи које **стоје уз именице и ближе их одређују**.
- **Бројеви** су врста речи којима изражавамо колико нечега има и који је неко/нешто по реду.

2. Пажљиво прочитај реченицу и уради задатке.

Јована је весела девојчица која иде у трећи разред.

- a) Подвуци једном цртом именице. b) Двема цртама подвуци глаголе.
v) Заокружи број. d) Таласастом линијом подвуци придев.

ВЕЖБАМО

1. Речи у овој реченици су испретуране.

ученик године сам трећег разреда Ове.

a) Препиши правилно реченицу.

6) Колико речи има у написаној реченици? _____

2. Пажљиво прочитај текст, а затим одговори на питања.

Ленка и Милица су најбоље другарице. Иду у трећи разред. Сваки дан на путу до школе сретну Николу и Марка. На путу до школе се друже и разговарају.

a) Колико реченица има у тексту? _____

б) Какве су по значењу све реченице из текста?

3. Прочитај реченице о Душану Радовићу, а затим обавештајну реченицу подвуци плавом бојицом, узвичну жутом, упитну зеленом, а заповедну црвеном.

а) Душан Радовић је живео и радио у Београду.

б) Много волим његове песме!

в) Да ли знаш да је рођен у Нишу?

г) Обавезно прочитај неку његову збирку песама!

4. Попуни табелу тако што ћеш на основу описа уписати одговарајући знак интерпункције и навести његов назив.

ЗНАЦИ ИНТЕРПУНКЦИЈЕ

ОПИС	ЗНАК	НАЗИВ
Пише се на крају обавештајних реченица.		
Пише се на крају упитних реченица.		
Пише се на крају узвичних и заповедних реченица.		

5. Усправним линијама развој речи и препиши правилно реченицу.

имам олидов вољно новца да купимо ужину

Каква је написана реченица по значењу?

6. Пажљиво прочитај реченице, а затим одговори на питања.

Нећу да идем кући. Не спава ми се. Не знам да урадим домаћи. Није ми дала телефон.

a) Какве су по облику написане реченице?

б) Препиши их писаним словима латинице тако што ћеш их пребацити у други облик.

7. У реченици подвуци именице једном линијом, глагол двема линијама, а придев заокружи.

Јован је дечак коврџаве косе.

8. У реченици плавом бојицом подвуци бројеве, а црвеном скраћеницу.

Милан станује у Џвијићевој улици бр. 8, на трећем спрату.

9. Попуни празна поља.

Понављамо

Да се подсетимо именица

Да поновимо

Наведи три властите и три заједничке именице.

О именицама смо већ учили у претходном разреду. Тада смо научили да су **именице** врста речи којима **именујемо** бића, предмете и појаве.

- Прочитај реченицу из народне бајке „Чардак ни на небу ни на земљи“. Подвuci све именице.

Попевши се горе, стане ићи из једне собе у другу, и тако нађе на једну собу у којој види своју сестру ће сједи, а змај јој метнугу главу на крило, па спава, а она га биште.

Именице могу да буду **властите и заједничке**.

Властите именице означавају имена и презимена људи, надимке, имена животиња, држава, насељених места, река, мора, планина. Властите именице увек пишемо **великим словом**.

Заједничке именице означавају заједничко име за бића, предмете и појаве који имају сличне особине.

- Какве су именице из реченице у претходном задатку, властите или заједничке? Објасни одговор.

Именице имају род. Оне могу да буду мушки, женски и средњег рода.

- У реченици из првог задатка постоје именице за сва три рода. Упиши их на одговарајуће место у табели.

Именица женског рода	Именица мушки	Именица средњег рода

Именице имају број. Могу да буду у једнини или у множини. Властите именице имају само једнину.

- Све именице из реченице у првом задатку запиши на линијама у једнини, а затим и у множини.

Једнини

Множина

ВЕЖБАМО

1. Прочитај речи и уради задатке.

села зец цвет град Топола муња Дунав облак Тара

a) На линији напиши којој врсти речи припадају прочитане речи.

б) На левој страни свеске на слици препиши именице које се пишу малим словом, а на десној именице које се пишу великим словом.

в) У оквире на дну страна свеске напиши којег су значења преписане именице.

2. Допуни реченице.

Именице су речи које именују _____, _____
и појаве. По значењу могу бити _____ и
_____.

3. Поред сваке именице напиши род и број.

	Род	Број
зец		
муња		
села		

4. Допуни реченице.

Именице имају _____ рода, _____, женски и _____.

Властите именице имају само _____.

5. Допуни реченице властитим именицама.

Маша и Страхиња су били на планини _____.

_____ се купала у Сави. _____ иде на Палићко језеро.

6. Допуни реченице заједничким именицама.

_____ је купила Ени лутку. Филип је за рођендан добио _____.

_____ чита _____.

7. Сваку реч допуни одговарајућим словима тако да добијеш властиту или заједничку именицу.

с__е__ка __лати__ор __л__в__а

__рб __ј__ м__р__ с__ов__

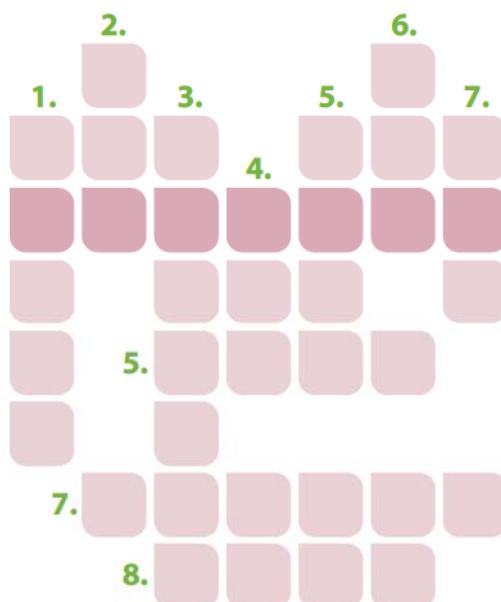
8. Попуни укрштеницу и у обележеним пољима добићеш назив врсте речи.

Усправно

1. Кисело, јужно воће жуте боје
2. Брката речна риба
3. Главни град Србије
4. Јужно воће
5. Годишње доба после јесени
6. Шала или...
7. Праве га пчеле

Водоравно

5. Велико насеље
7. Зграда у којој се паркира ауто
8. Мамин или татин отац

Градивне именице

Пажљиво прочитај текст, а затим уради задатке.

Радни викенд на селу

За викенд са породицом идемо у нашу кућу на селу. Она је стара више од сто година и направљена је од дрвета. Тата намерава да поправи терасу и степенице. Купио је песак, шљунак, украсни камен и цемент. Воду ћемо користити из нашег бунара.

Мама ће направити нове јастучиће и столњак за баштенску гарнитуру. Купила је памучни материјал и сунђер. Брат и ја ћемо помоћи мами и исећи сунђер за јастучиће.

Биће то радни викенд, али се радујемо јер ћемо бити у природи, а наша тераса ће засјати као нова.

1. а) На линији напиши шта је све ова породица купила од материјала неопходног за радове које су планирали за викенд.

- 6) Којој врсти и подврсти припадају издвојене речи?

врста _____ подврста _____

2. Шта од материјала нису морали да купе? Заокружи тачан одговор.

а) песак; б) цемент; в) воду; г) шљунак.

3. Заокружи **ДА** ако је тврђња тачна, а **НЕ** ако је нетачна.

а) Реч камен је градивна именица.	ДА	НЕ
б) Реч кућа је властита именица.	ДА	НЕ
в) Реч памук је заједничка именица.	ДА	НЕ
г) Реч сунђер је градивна именица.	ДА	НЕ

4. У тексту две градивне именице нису мушких рода. На линији напиши које су то именице и у којем су роду.

5. Сети се неких градивних именица које се не помињу у тексту „Радни викенд на селу“. Попуни табелу тако што ћеш уписати по један пример градивне именице, за сва три рода.

Градивне именице	Род

6. Заокружи слово испред тачне тврђње.

- a) Градивне именице немају множину.
б) Градивне именице немају једнину.

7. У којим реченицама нема градивних именица? Заокружи слова испред тих реченица.

- а) Воду ћемо користити из нашег бунара.
б) Тата се спрема да поправи терасу и степенице.
в) Мама ће сашити нове јастучиће и столњак за баштенску гарнитуру.
г) Сечемо сунђер за јастучиће.

8. Прочитај песму, а затим одговори на питање.

Мишја моба

Миш посеја проју
по јежеву пољу.
Нарасла је проја
мишу до рамена,
жаби до колена.
Миш сакупи мобу
да пожање проју,
па закоље мрава,
дебелога брава;
још се чуди моба
што је масна чорба.

Да ли проја може да се посеје? Објасни.

Нацртај решење загонетке:

У њој се огледаш, огледало није, из ручице бежи кад се дете мије.

A large rectangular frame with a dotted border, designed for children to draw their answer to the riddle about the mouse's reflection.

Збирне именице

1. Прочитај пажљиво строфе из песме „Септембар” Душана Костића.

a) Збирне именице заокружи, а заједничке подвуци.

И лишће мог јаблана
позлати јесен рана.

Јесен се, јесен рана,
прострла преко грана.

У жутом ауту стиже
и жуто лишће ниже...

b) Попуни табелу као што је започето.

Именица	Подврста	Број
ауто	заједничка	јединина
јесен		
грожђе		
лишће		
јаблан		
гране		

2. Допиши одговарајућу именицу.

a) **грана**

Ветар је њихао _____. Ветар је њихао голо _____.
(заједничка именица) (збирна именица)

b) **цвет**

На ливади цветају шарени _____. На ливади цвета шарено _____.
(заједничка именица) (збирна именица)

b) **пиле**

У дворишту за квочком ходају _____. У дворишту за квочком хода _____.
(заједничка именица) (збирна именица)

3. Заокружи слово испред реченице у којој је написана збирна именица.

a) Мама кока чува своје пилиће.

b) У јесен улични продавци продају печено кестење.

c) Бака је за сарму спремила листове кисelog купуса.

4. У свакој колони се налази уљез. Прецирај реч која не припада низу.

5. Заокружи реченицу из одломка бајке „Чардак ни на небу ни на земљи“ у којој се појављује збирна именица.

Најприје га уведе у једну собу у којој је био један вран коњ за јаслима привезан с цијелијем такумом од чистога сребра. Потом га одведе у другу собу, у којој је за јаслима стајао бијел коњ с такумом од сухога злата. Најпосле га одведе и у трећу собу ће је за јаслима био кулатаст коњ и на њему такум драгијем камењем искићен. Кад прође те собе, онда га сестра одведе у једну собу у којој је ћевојка једна седила за златнијем ћерђефом и златном жицом везла. Из те собе одведе га у другу у којој је друга ћевојка златне жице испредала. А најпосле уведе га у једну собу у којој је трећа ћевојка бисер низала, и пред њом на златној тепсији од злата квочка с пилићима бисер кљуцала.

6. Напиши реченицу у којој ћеш употребити збирну именицу.

7. Поред властите именице упиши слово **В**, поред заједничке слово **З**, поред градивне **Г**, а поред збирне именице упиши **ЗБ**.

_____ Врање	_____ грање	_____ прасе	_____ брашно
_____ прасад	_____ перје	_____ гроздови	_____ грожђе
_____ Београд	_____ вода	_____ телад	_____ телићи

8. Попуни табелу.

Заједничка именица у јединини	Заједничка именица у множини	Збирна именица
		лишће
грм	трнови	
	бурићи	

Промена реда речи у реченици, промена дужине реченице

1. Обој поља у којима су написане реченице.

свеска, гумица, оловка

Хоћеш ли да се играмо?

Идем у школу.

зец лептир сова

2. Речи у овој реченици су испретуране. Напиши правилно реченицу писаним словима ћирилице.

зима санкам чекам да стигне могу да се Једва и да грудвам.

3. Прво прочитај реченицу, а затим је напиши на још два начина тако да не изгуби смисао.

Оливера и Сташа данас праве колаче.

4. Поред сваке реченице напиши колико има речи.

Огњен пева._____

Огњен гласно пева._____

Огњен гласно пева химну._____

Огњен гласно пева химну Србије._____

Огњен гласно пева химну Боже правде._____

Поносни Огњен гласно пева химну Боже правде._____

5. Прочитај следећу реченицу, а затим напиши још три у којима ћеш додати по једну, две и три речи.

Емилија свира.

6. Напиши правилно следеће реченице.

дeца данас играју сe.

Маша и Страхиња бабе и деде код иду.

у нема подруму струје.

7. Од датих речи састави реченицу.

сладолед да воле једу деца

8. Ови стихови су мало необични. Препиши их правилно.

У кухињи баба дува,
а напољу ветар кува.

Деда Триша лови миша,
мачак Тоша овце шиша.

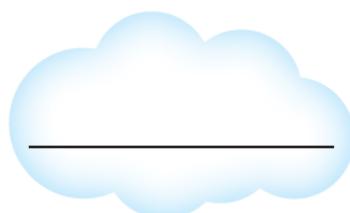
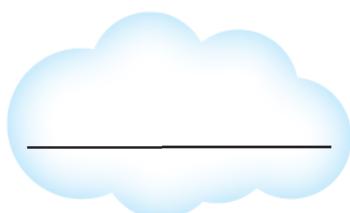

Да се подсетимо придева

О придевима сте већ учили у претходном разреду. Тада сте научили да су **придеви** врста речи које стоје уз **именице** и ближе их одређују. **Описни придеви** су подврста придева и казују **какво је** нешто.

1. Прочитај написане речи, а затим описне придеве препиши у облачиће.

плав мирисан врата румена топла снажан тужна

2. У свакој реченици подвуци описни придев.

Филип вози црвени бицикл.

Трећаци су весела деца.

Нора воли да носи жуту хаљину.

Ужина је била укусна.

3. Допуни реченице описним придевима. (шарени, тужна, слано, вредно)

Море је дубоко и _____.

_____ дете сваки дан учи.

Деца су била _____ када им је нестало кућни љубимац.

У парку је _____ тобоган.

4. a) Прецртај реч која не припада низу.

храбар досетљив тужан зец плашљив

б) Објасни свој одговор.

- 5.** Следеће реченице не садрже описне придеве. Препиши их тако да уз сваку подвучену реч напишеш описни придев.

Деца се играју у дворишту. Око њих је цвеће.

У кући седи бака. Она плете чарапе.

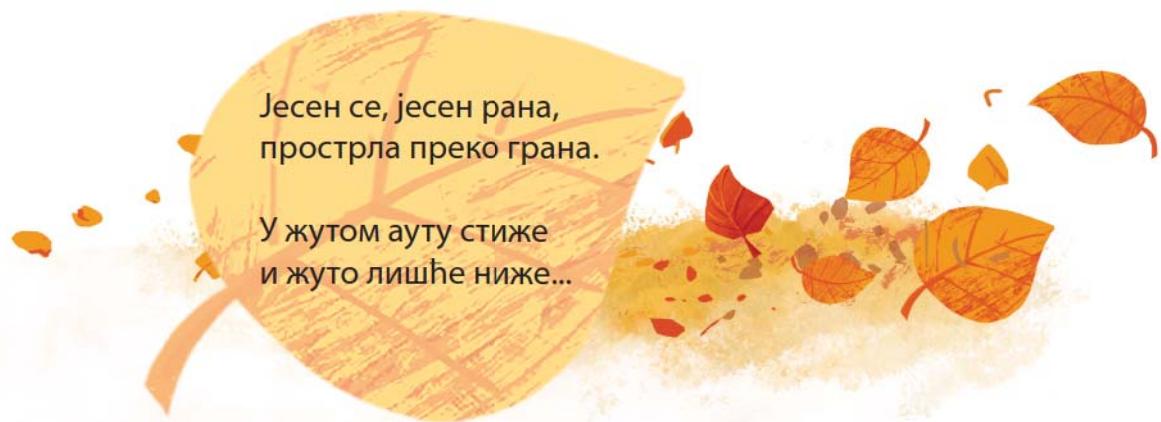
За рођендан сам добио ролере. Сестра је добила бицикл.

- 6.** Повежи као што је започето.

ВЕСЕО
ВЕСЕЛА
ВЕСЕЛЕ
ВЕСЕЛИ

ДЕЦА
ДЕВОЈЧИЦЕ
ЉУДИ
ЧОВЕК

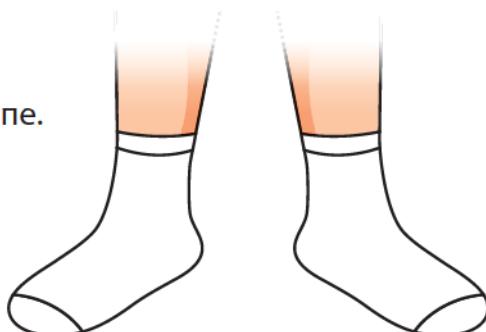
- 7.** У наведеним стиховима пронађи и подвуци описне придеве.

На линији напиши ко је аутор ових стихова.

- 8.** Обој делове одеће на основу текста.

Ленка је грешком обула различите чарапе.
На десној нози има жуту чарапу, а на левој
плаву са жутим туфнама.

Род и број придева

1. Допуни реченице да искази буду тачни.

_____ који стоји уз именицу и ближе је одређује име _____ и број.

Род и _____ придева одређује се тако што се прво одреди род и број
_____ уз коју придев стоји.

2. У сваком пару речи прецртај прилев.

поље

пољски

плави

плавушан

спорт

спорчки

Звездана

звездани

3. Одреди род и број придева.

велике очи _____ **брзи** воз _____

мала Ленка _____ **старе** књиге _____

мудра глава _____ **планинска** села _____

4. Попуни латице цветова одговарајућим прилевима.

мачка

пиле

коњи

5. Допиши придеве у одговарајућем роду и броју.

_____ дрво се повија на ветру. Сања има _____ хаљине.

У вази стоји _____ цвеће. Филип и Андрија су _____ другови.

6. Препиши реченице тако да придеви буду написани у множини.

Мама је купила црни каиш. _____

Пред очима се појавило цветно поље. _____

Дека носи нову кошуљу. _____

Девојчица има лепу шнalu. _____

7. Подвуци придеве у народним пословицама, а затим им одреди род и број.

У ратара црне руке, а бела погача. Больје празна каса, него празна глава.

8. Прочитај одломак из песме „Марко Краљевић и бег Костадин”. На линији напиши придеве мушких рода.

Нахраних их хлеба бијелога
И напојих вина црвенога,
Па покројих на њих чисти скерлет,
Чисти скерлет и зелену свилу,
Па их онда послах двору твоме;

9. Прочитај овај необични текст и препиши га да буде исправан.

Селена је весео девојчица. Воли да се са најбољом другом Митом игра шареним лоптом. Често заједно проводе слободна време.

Присвојни придеви

1. Попуни табелу тако што ћеш код тачне тврдње уписати знак +, а код нетачне -.

Присвојни придеви описују какво је нешто.

Присвојни придеви ближе одређују именицу уз коју стоје.

Присвојни придеви настали од заједничких именица увек се пишу малим словом.

- 2.** Црвено обој балоне у којима су написани описни придеви, а жуто обој балоне у којима су написани присвојни придеви.

- 3.** На линијама напиши присвојни придев као што је започето.

обала реке – речна обала

свеска Ђака – _____

шум моря – _____

сир од краве – _____

- 4.** Заокружи реч која не припада низу. На линији напиши којој подврсти придева припада реч која је заокружена.

црвена спор мали вредан брз сестрина нов

придов

5. Писаним словима латинице преши реченицу која садржи присвојни приdev.

- a)** Јасминина хаљина је лепа. **б)** Колико треба свежих јаја за торту? **6)** Дарко је добио нов бицикл. **г)** Емина је добила шарену лопту.
-

6. Допиши присвојне приdevе.

Јуче сам шетао _____ кејом. Омер је нашао _____
(Дунав) изгубљену минђушу. (тетка)

Посетили смо _____ вашар. _____ брат је трећи разред.
(Шабац) (Мара)

7. Прецртај присвојне приdevе који су неправилно написани.

Нишки пут новосадски сајам Београдска гужва шумадијска шљива

8. Од датих властитих именица напиши присвојне приdevе.

Ана – _____ Златибор – _____

Милош – _____ Београд – _____

Никола – _____ Дрина – _____

9. Смисли и на линијама напиши по три примера:

- а)** присвојних приdevа који су настали од властитих именица, а завршавају се на -ов, -ев или -ин;
-

- б)** присвојних приdevа насталих од заједничких именица;
-

- в)** присвојних приdevа насталих од назива градова, села, река и планина, а који се завршавају на -ски, -шки и -чки.
-

Градивни придеви

1. Допуни реченице.

Градивни придеви су речи _____.

Настали су од _____ именица.

Слајку се са именицом у _____.

2. Повежи линијама градивни придев и именицу од које је настао.

гума

лан

вуна

пластика

дрво

вунени

пластични

дрвени

гумени

ланени

3. Поред сваке слике напиши као што је започето.

стаклена _____

флаша _____

4. Напиши два градивна придева која могу стајати уз следеће именице.

рукавице

лопта

хаљина

5. Допуни реченице градивним придевима.

Бранкица је чекала поштара који је носио _____ торбу.

Девојка је седела за ћерћефом и везла _____ жицом.

6. Повежи речи из леве колоне са речима из десне.

ГУМЕНА ●

● БАЛОН

ГУМЕНО ●

● ЛУТКА

ГУМЕНИ ●

● РУКАВИЦЕ

ГУМЕНЕ ●

● ОДЕЛО

7. У свакој колони заокружи градивни придев.

песак

вода

дрво

пешчаник

воденица

Дрвенград

пешчани

водени

дрвено

8. Од датих градивних именица састави градивне придеве и три реченице који ће их садржати.

Градивне именице: шећер, млеко, чоколада.

Градивни придеви: _____, _____, _____.

Понављамо

Глаголи

Да поновимо

Подвуци глаголе у реченици.

На клупи испред зграде седи деда и храни голубове.

У претходном разреду смо учили да су **глаголи** врста речи које **означавају радњу, стање и збивање**. Научили смо и да глаголи могу да буду у **прошлом, садашњем и будућем времену**, али и да имају **потврдни и одрични облик**.

1. Заокружи речи које означавају глаголе.

летети лет летачки долетети одлетети пролетети летач

2. Дате глаголе разврстај у табелу.

трчи дрема наоблачити се скоче сева стиди се
копа сања грми клија брише свиђе

ГЛАГОЛИ

Радња	Стање	Збивање

3. Прочитај реченицу, а затим заокружи слово испред тачног одговора.

Мјаја је весело певала.

Подвучени глагол је употребљен у:

- a) садашњем времену; b) прошлом времену; c) будућем времену.

4. Препиши реченице тако што ћеш глагол у садашњем времену написати у остала два времена.

Тамара пише рођенданску честитку Милану.

- a) Реченица у прошлом времену:

- 6) Реченица у будућем времену:

Вук пажљиво гледа комад меса и режи.

a) Реченица у прошлом времену:

6) Реченица у будућем времену:

5. Напиши глаголе у одричном облику.

говори – _____

пева – _____

радим – _____

слуша – _____

6. У сваком пару речи заокружи реч која је неправилно написана.

немам

не мам

не ћу

нећу

немој

не мој

ни сам

нисам

не дај

недај

незнам

не знам

7. Од датих именица направи глаголе.

зид – _____

трка – _____

плач – _____

учитељ – _____

8. Дате реченице допуни глаголима.

Мачка _____ по огради. Пас _____ на пролазнике.

Да ли _____ код мене? Хеј, пази! _____ дрво!

_____ ми мало воде.

9. Смисли и нацртај ребус чије решење ће бити реч глагол.

ЈА

ТИ

ОН

ОНА

ОНО

МИ

ВИ

ОНИ

ОНА

ОНЕ

Личне заменице

1. Обој поље у којем је написан тачан одговор.

Личне заменице су врста речи које:

именују бића, предмете и појаве

означавају радњу, стање и збивање

стоје уз именицу и описују је

замењују лица према њиховом учешћу у говору

2. Упиши знак + код тачне тврђење, а знак – код нетачне.

Личне заменице могу бити у једнини и множини.

За 1. лице једнине се користи лична заменица **МИ**.

3. лице множине личне заменице гласи **ОНИ/ОНЕ/ОНО**.

Лична заменица **јА** се користи за означавање особе која говори.

3. На линији упиши одговарајућу личну заменицу.

a) **Нора** вози бицикл. _____ вози бицикл.

b) **Филип и Ена** иду у позориште. _____ иду у позориште.

c) Зашто **Новак** није у школи? Зашто _____ није у школи?

d) **Јана и јА** смо најбоље другарице. _____ смо најбоље другарице.

e) **Ђорђе, Никола и Јанко**, не смете више да касните на тренинг!
_____ морате да дођете на време!

4. Одреди лице и број личних заменица. Један пример је урађен.

Лична заменица	Лице	Број
ти	2. лице	једнина
оно		
ви		
јА		
ми		
они		
оне		

5. Подвуци личне заменице у тексту.

Каролина и ја смо посетиле нашу заједничку другарицу Снежану. Она живи у Великом Градишту. Ми смо путовале аутобусом. Стигле смо брзо. Снежана и њен брат Зоран су нас сачекали на станици. Они су нас одвезли на Сребрно језеро. Оно је прелепо. Ми смо се договорили да следећи пут они дођу код нас. А ви, јесте ли недавно путовали негде?

6. Напиши реченицу у којој ћеш употребити личну заменицу у:

- a)** 3. лицу једнине _____
- б)** 2. лицу једнине _____
- в)** 1. лицу множине _____

7. Попуни табелу тако што ћеш прво у написаним речима заокружити личне заменице, а затим дате речи преписати на одговарајуће место у табели, као што је урађено у једном примеру.

- a)** Називи насељених места у Србији који крију личне заменице:

Ковин, Јагодина, Мионица, Тител, Осипаоница,
Моноштор, Дубона, Каона

Једнина		Множина	
1. лице	1. лице
2. лице	2. лице
3. лице	3. лице
			Каона

- 6)** На линији напиши назив дана у недељи који крије личну заменицу, а затим га запиши на одговарајуће место у табели. _____

8. Заокружи слово испред реченице у којој је лична заменица употребљена правилно.

- а)** Марина и он су дошли.
- б)** Ми смо победио у шаху.
- в)** Ви сачекајте да се заврши одмор па уђите у учионицу.
- г)** Могу ли оне да обришем таблу?

Лице и број глагола

1. Допуни реченице.

_____ заменице нам помажу да одредимо лице глагола.

2. Одреди лице и број глагола.

Глагол	Лице	Број
пишемо		
трчиш		
спавам		
једете		

3. Реченицу „Он пева у хору.“ напиши у:

a) 2. лицу множине _____

b) 1. лицу једнине _____

4. Одреди лице и број глагола датих реченица.

Маша је весело певала. _____

Следеће године ће доћи код мене. _____

Птице гласно цвркућу у својим гнездима. _____

Дођите вечерас код мене да гледамо филм. _____

Мислим да ћу следећи пут пажљивије да читам задатке на контролном.

5. Промени глагол **седети** по лицима и броју.

Глагол СЕДЕТИ						
	Једнина			Множина		
	Мушки род	Женски род	Средњи род	Мушки род	Женски род	Средњи род
1. лице						
2. лице						
3. лице						

6. Заокружи слово испред реченице у којој су сви глаголи написани у 3. лицу једнине.

- а)** Бојан и Јарко се клацкају, док се Милош лъуља.
- б)** Док учим у соби, мама у кухињи пеке колаче, а тата чита новине у дневној соби.
- в)** Купили смо у продавници млеко, али је тата заборавио да купи јаја.
- г)** Спакујте књиге у ранац, док не звони за крај часа.

7. У сваком низу прецртај глагол који не припада осталим глаголима.

певам, волим, дођите, скачем

дошао, понеси, откључай, затвори

носите, возим, платите, купите

чекамо, певајте, мислим, чувамо

8. Глагол који означава стање напиши у 2. лицу множине, а глагол који означава збивање напиши у 3. лицу једнине.

Док напољу муње севају, стари дека дрема на трему.

2. лице множине _____ 3. лице једнине_____

9. Напиши причу тако што ћеш употребити глаголе **писати и причати**. У тексту треба да употребиш сва три лица и све родове глагола. Текст треба да садржи и глаголе у једнини и у множини. Причи дај наслов.

Понављамо

Бројеви

Да поновимо

У свеску препиши реченице писаним словима, али тако да све у реченицама буде написано речима.

Јован има 2 сестре и 1 брата. Он иде у 3. разред.

Бројеви су врста речи којима се изражава **колико има нечега** или **које је нешто по реду**. Већ знаш и из математике да се бројеви деле на **основне и редне**.

1. Уколико је тврња тачна, упиши ✓, а уколико није, упиши ✗.

Бројеви су врста речи.

Бројеве користимо само у математици.

Бројеви могу да се пишу цифрама или речима.

Постоје основни (главни) и редни бројеви.

Основни бројеви показују који је неко или нешто по реду.

Редне бројеве пишемо са тачком.

Ако су редни бројеви написани римским цифрама,
не пишемо тачку.

Иза бројева написаних арапским цифрама пише се тачка.

2. Реши ребусе и решења напиши на линијама.

6 + ap

2
ест

3. Основне бројеве прецртај, а редне заокружи.

девети четврти педесет педесети сто први шеснаест

4. Обој поља у којима је погрешно написан број.

триест

шездесет

двацет

шес

педесетосам

двадесет девет

шестсто

5. Напиши бројеве речима.

13 _____

17. _____

96. _____

642 _____

600 _____

32. _____

XX _____

VII _____

CIV _____

DCXL _____

6. Дате бројеве распореди на одговарајуће место у реченици.

два

други

У _____ реду седе _____ ученика.

трећи

три

На _____ спрату живе _____ породице.

7. Препиши текст тако што ћеш бројеве написане речима написати цифрама.

Алекса је трећи разред. У његовом одељењу има шеснаест дечака и једанаест девојчица. Алекса и његов друг Максим седе у четвртој клупи у средњем реду.

8. На графикону је приказан број кишних дана у одређеном периоду године. Погледај пажљиво графикон па одговори на питања.

а) Колико је било кишних дана у мају?

б) Који је по реду месец у ком је било највише кишних дана?

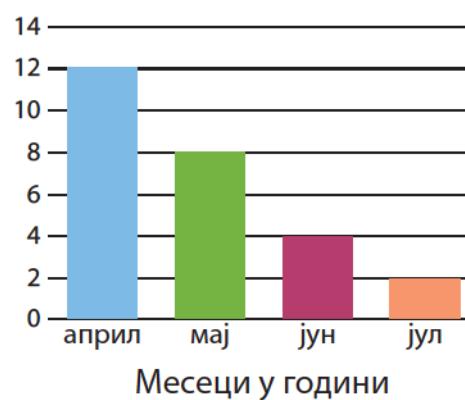
в) За колико више је кишних дана било у мају него у јуну?

г) Колико пута мање је било кишних дана у јуну него у априлу?

д) Заокружи назив шестог месеца у години.

ћ) Напиши колико је укупно било кишних дана за ова четири месеца.

Број кишних дана

Месеци у години

ВЕЖБАМО

1. Обој онолико поља колико има речи које припадају одређеној врсти.

мајка, трчи, пева, оловка, седам, трећи, он, мисли, коса, ми, лепеза,
миш, она, Вељко, марама, тридесет, књижара, сева, ја, весео,
златни, лети, мирише, мирисан, лекар, село, трње

Врсте речи

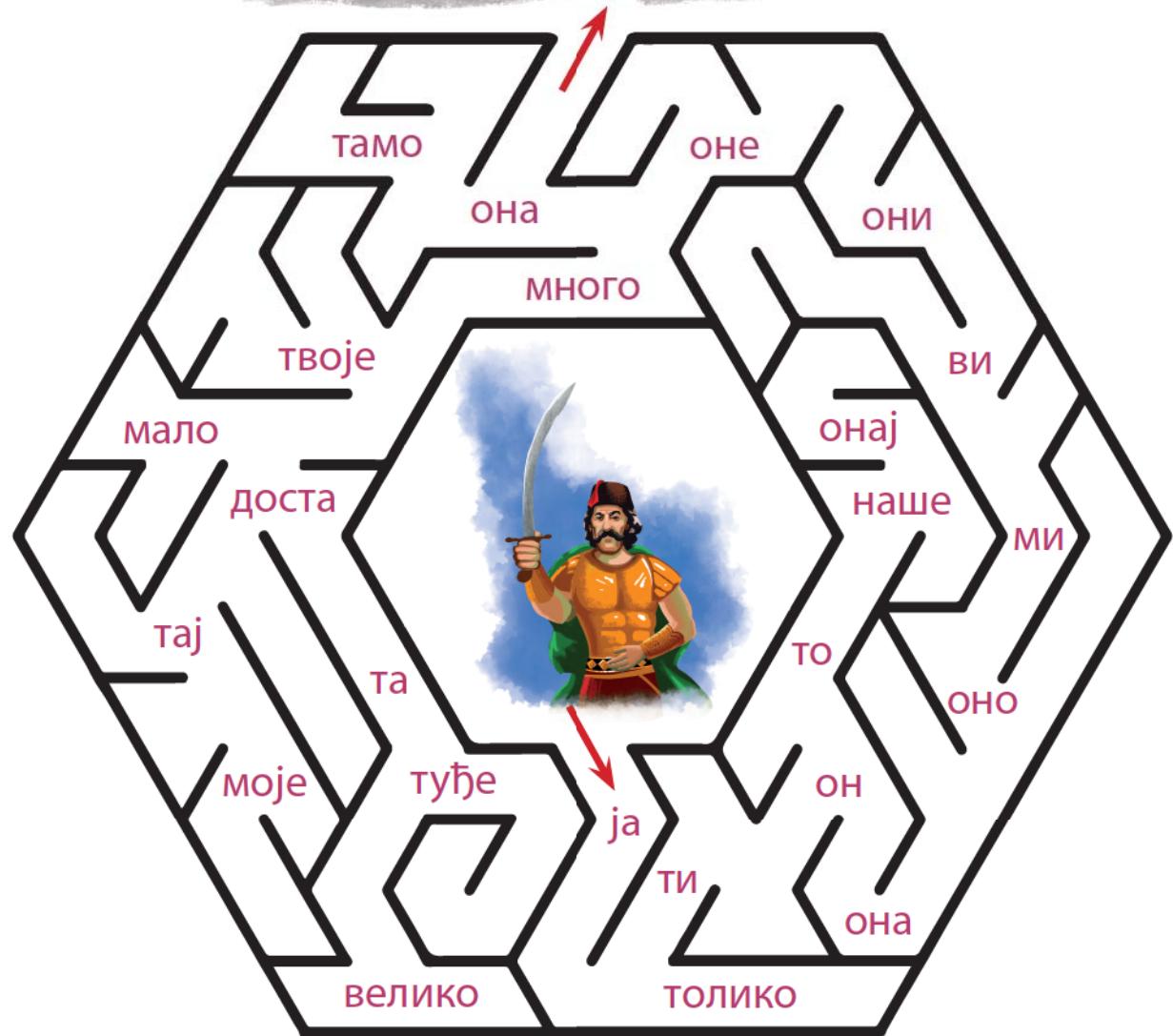
10											
9											
8											
7											
6											
5											
4											
3											
2											
1											
	Именице	Глаголи	Придеви	Бројеви	Личне заменице						

2. Пчела стаје само на саће на ком су написани градивни придеви, а трут на саће на ком су исписани присвојни придеви. Обој поља.

пчела: **наранџасто** трут: **зелено**

3. Помози Краљевићу Марку да стигне до Шарца. Марко једино може да изађе из лавиринта ако прати натписе на којима су исписане личне заменице.

4. Пажљиво проучи табелу, а затим одговори на питања и реши задатке.

	A	Б	В	Г	Д	Ђ	Е
6	дрема	Зора	јагње	жут	пужеви	трчи	сева
5	плава	седми	кућа	ћути	пева	ви	прасад
4	лишће	сребрни	вене	он	конац	Марица	они
3	просипа	брод	ја	Ивана	оно	сребро	сребро
2	море	спава	црвено	листови	грми	копа	оне
1	он	лист	два	игла	ми	села	Неда

- Напиши на којим се пољима налазе глаголи који означавају стање.

- Која врста речи се налази на пољима:

Д1 _____, Ђ4 _____,

Е5 _____, Б4 _____,

Б2 _____.

- Препиши збирне именице.

- Која врста речи се налази на пољу А4, а која на пољу Г2?

- Властитих именица има 4 2 3 1. Заокружи број.

- Обој поља у којима се налазе глаголи који означавају збивање.

- Прецирај поља у којима се налазе личне заменице 3. лица множине.

- У ком роду и броју су именице које се налазе на пољима:

А2 _____; Ђ1 _____

- Плаво обој поља у којима су написани описни придеви.

- Црвено обој поље на ком се налази градивна именица.

ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА

Понављамо

Описивање природе – тематски речник

1. Реши ребус.

Л = С

2. Попуни празна поља. Уз помоћ одраслих можеш да учиташ QR кôд и слушаш музику док решаваш задатак.

Јесен

видим	чујем	осећам
• _____	• _____	• _____
• _____	• _____	• _____
• _____	• _____	• _____
• _____	• _____	• _____

3. Посматрај слике и за сваку састави по једну реченицу и напиши их у свеску.

4. Састави три реченице о јесени. Једну од написаних реченица илуструј.

a) ВИДИМ

b) ЧУЈЕМ

c) ОСЕЋАМ

5. Од речи КИША састави што више речи, као што је започето.

КИША – кишно _____

6. Реши асоцијацију.

Састави причу, песму или драмски текст од задатих речи

Сваки текст има тему, ликове и догађаје. Данас је твој задатак да од датих речи смислиш причу, песму или драмски текст и даш му наслов.

Води рачуна да ако пишеш причу она треба да има увод, разраду и закључак.

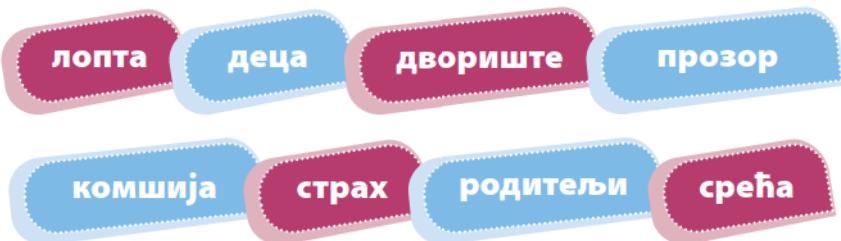
Ако пишеш драмски текст, одреди ликове и размисли која упутства можеш да даш глумцима и како треба да изгледају сцена и костим.

Ако пишеш песму, можеш да покушаш да смислиш стихове који се римују.

Труди се да пишеш лепо и уредно и да поштујеш правописна правила.

Причу, песму или драмски текст који ћеш написати можеш и да илуструјеш.

Задате речи:

(наслов)

Читам и разумем прочитано 1

Пажљиво прочитај текст „Мед“. Посебно обрати пажњу на све податке које можеш да сазнаш из текста. Ако треба, текст прочитај и више пута.

Мед

Све што зnam о меду и пчелама научио мe је мој деда Драган, који је био пчелар. Причу би започео речима: „Милице, сигурно већ знаш да мед праве пчеле.“ Онда би ми показивао кошнице, мед, ливаде и процветао багрем.

► Пчела сакупља мед на процвалом дрвету багрема.

Тако сам сазнала све ово што ћу ти сада испричати.

Пчеле лете са цвета на цвет милионима година. За читав свој животни век направе тек пола касичице меда. За производњу једног килограма меда пчеле посете око два милиона цветова и прелете око 60 хиљада километара. Када одлучимо да купимо мед, треба да знамо да је око 800 пчела цео свој живот посветило како би теглица или мала тегла овог производа дошла до нас. Важно је и да знаш да је мед један од ретких производа за људску исхрану који нема рок трајања.

У давна времена човек није узгајао пчеле у кошницама, већ је њихове производе тражио у шупљинама дрвећа и стена. Најстарији податак о меду потиче из каменог доба, а пронађен је у пећини у Шпанији. На пећинском цртежу представљена је жена која сакупља мед из шупљине у стени. У почетку, људи су користили мед као посластицу и као козметику, за негу лица и тела.

► У камено доба мед се користио као козметика, за негу лица и тела.

Мед су користили многи народи који су живели у давна времена. Код старих Египћана мед је имао симбол вечног живота. У старој Грчкој спортисти су током олимпијских игара користили мед за брз опоравак организма после такмичења. Прву књигу о пчелама написао је Аристотел, чувени грчки филозоф и научник.

▲ Победник на олимпијским играма једе мед.

За мед се каже да је извор здравља и зато треба да га једу и здрави и болесни. Ублажава прехладу и кашаљ, помаже у опоравку од кијавице, побољшава имунитет...

Тако је причао мој деда пчелар Драган и на крају би ме увек питao: „Колико често једеш мед?” Који је твој одговор на ово питање?

1. Ко нам прича ову причу? Обележи поље поред тачног одговора.
 Славица Милица Драгица Верица
2. Од кога је девојчица научила све о меду? Одговор напиши на линији.

3. Погледај прву илустрацију и потом подвуци тачан одговор на питање шта је багрем.
 цвеће воће дрвеће поврће

4. Колико меда направе пчеле за цео свој живот?

5. Колико пчела мора да ради цео живот за теглицу меда?

6. Објасни шта значи реченица:

„Важно је да знамо да овај производ нема рок трајања.“

7. Где је човек у давна времена тражио и проналазио мед? Обележи тачне одговоре.

- У шупљинама стена. У шупљинама кошница.
 У шупљинама дрвећа. У шупљинама земљишта.

8. Од када потиче најстарији податак о меду и где је пронађен?

9. Погледај слику на којој је приказана жена из каменог доба. За шта она користи мед? Означи тачне одговоре.

- За негу лица и тела. Као додатак јелу при кувању.
 Као козметику. Као замену за шећер.

10. Напиши назив спортског такмичења током којег су стари Грци користили мед за брз опоравак организма.

11. Ко је написао прву књигу о пчелама? Обој кружић испред тачног одговора.

- Драган Милица Аристотел пчелар

12. Објасни зашто се за мед каже да је извор здравља.

13. Одговори на питање са kraja текста.

14. Пажљиво проучи табелу и уради задатке.

Станари кошнице	Улога	Време живота
матица	носи јая	3 до 5 година
радилица	скупља полен и прави мед	до 6 месеци
трут	мужјак пчеле	до 4 месеца

- a) Заокружи име инсекта који најдуже живи.
б) Обој поље у ком је написан назив инсекта који има улогу да скупља полен и прави мед.
в) Заокружи реч која означава инсекта који најкраће живи.

трут матица радилица кошница

Речи које значе нешто умањено и увећано

1. Одгонетни загонетку тако што ћеш решење написати на линији као умањеницу.

Кућица у горици на једној ножици. То је_____

2. Попуни табелу.

Умањеница	Уобичајена величина	Увећаница
коњић	торба	
	сто	мачкетина
ормарић		баруштина

3. Умањенице прешиши писаним словима ћирилице, а увећанице писаним словима латинице.

4. Смисли и запиши две реченице. У једној употреби умањеницу, а у другој увећаницу именице **птица**.

5. Прочитај песму „Аждаја своме чеду тепа” из читанке. Упиши **T** ако је тврђња тачна, а **H** ако је нетачна.

У првој строфи песме има увећаница.

Репица је умањеница именице реп.

Именица акреп је увећаница.

Играмо се речима 1

1. Спој линијом слогове тако да добијеш одговарајућу реч, а затим речи препиши на линије.

a) ло ба _____ б) пе ња _____
тру ша _____ љу ва _____
Ма пта _____ са би _____

- Којој врсти речи припадају речи под:

a) _____ б) _____ ?

2. Допуни реченице:

a) заједничким именицама

Данас је _____ направила колаче.

_____ је отишао у куповину.

За ужину сам понео _____.

б) властитим именицама

Прошле године смо летовали на _____.

_____ и _____ возе бицикл.

Јутрос је _____ обукла лепу хаљину.

в) глаголима

Сваки дан се _____ у парку.

Ноћас је _____ снег.

_____ да сам у великом луна-парку.

3. Напиши речи тако што ћеш уписати слова на линије.

ћ_к _а_ с__а л__а б___а ч__д_к

4. Речи су се спојиле. Прво их усправном цртом одвој, а затим правилно напиши назив бајке.

чардакнинанебуниназемљи

5. У свакој колони заокружи реч која не припада скупу речи.

a) мислим

седим

ручак

учим

б) столица

оловка

колач

грми

в) Сава

вишња

Тара

Вишња

г) Напишитриченице писаним словима латинице у којима ћеш употребити заокружене речи.

1. _____

2. _____

3. _____

6. Напиши неколико речи користећи слова из речи СЕПТЕМБАР.

7. У свакој речи крије се по један број. Подвуци те делове речи.

бистри ниједан подварак петак стонога шестина десетица

8. Састави неколико речи у којима су се скрила имена животиња.

Један пример је урађен. слава – лав

9. Подсети се нових речи које смо научили читајући текстове из читанке. Повежи реч са њеним значњем.

реч

- вели ●
- чардак ●
- јаблан ●
- осека ●
- исткан ●
- јасле ●
- бакар ●
- опута ●
- бузданов ●
- кулисе ●

значење

- метал црвенкасте боје
- корито у које се ставља храна за стоку
- врста оружја
- трака од коже
- каже
- покретни зид на позорници
- високо, листопадно дрво
- дворац
- створен ткањем
- спуштање нивоа мора

Састављање приче на основу датог почетка

Пред тобом је почетак Богданове приче. Прича је имала увод, разраду и закључак, али се млађа Богданова сестра Мила играла и случајно је поцепала. Он се није наљутио, али мора поново да пише. Прво је мислио да сачека Јану, старију сестру, али она касно долази из школе. Зато помози Богдану да поново напише причу.

Догодило се на излету

После много договарања моја породица је одлучила да за викенд идемо на излет. Пошли смо на Сребрно језеро да тата може да пеца, мама да ужива у читању омиљене књиге, а ми да се играмо и купамо. Са нама је кренуо и наш кућни љубимац, пас Еди.

Еди се играо са нама, улазио у воду и излазио из воде. У једном тренутку је ушао у воду и она је почела да га носи све даље и даље...

Читам и разумем прочитано 2

1. Пред тобом је временска прогноза за једну недељу. Пажљиво је погледај и одговори на питања.

ПРОГНОЗА ВРЕМЕНА ОД 17. ДО 23. АВГУСТА						
17. август	18. август	19. август	20. август	21. август	22. август	23. август
29°C	32°C	34°C	35°C	35°C	35°C	35°C
9°C субота	10°C недеља	12°C понедељак	14°C уторак	14°C среда	15°C четвртак	15°C петак

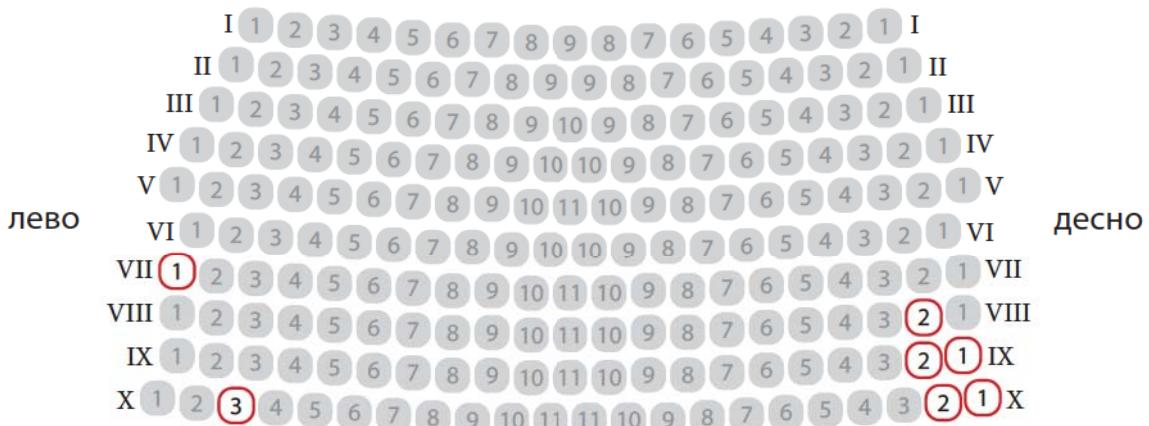
- Шта представља скраћеница °C? Обој кружић поред тачног одговора.
 - Степене Целзијуса, скраћеница мерне јединице за температуру
 - Нула центиметара, скраћеница мерне јединице за дужину
 - Нула центилитара, скраћеница мерне јединице за запремину
 - Нула сати, скраћеница мерне јединице за време
- Која је највиша, а која најнижа температура ваздуха прогнозирана за суботу, 17. август?

- Према прогнози, за које дане је најављена највиша температура ваздуха?

- Напиши датум и дан када би било потребно да понесеш кишобран.

- За који датум је најављена најнижа температура ваздуха?

2. Пред тобом је слика распореда седења у позоришту. Заокружени бројеви значе да су та места резервисана.

- Колико редова има у овој сали? _____
 - Како се називају бројеви којима су обележени редови? _____
 - Твоје место је у 4. реду лево, број 10, а твоје другарице у 4. реду десно, број 10. Заокружи их.
 - У којим редовима постоје седишта са истим бројем, а која су једно поред другог? _____
 - Објасни зашто се исти бројеви налазе један поред другог.

- 3.** Пред тобом је распоред рада библиотеке у школи у коју ученици иду пре и после подне. Одговори на питања тако што ћеш користити податке из овог распореда.

ДАН	ВРЕМЕ
понедељак	од 8 до 13 сати
уторак	од 11 до 16 сати
среда	од 8 до 13 сати
четвртак	од 13 до 18 сати
петак	од 11 до 16 сати

- Којим даном/данима библиотека ради:

- а)** само пре подне _____
 - б)** само после подне _____
 - в)** и пре и после подне _____

4. Пред тобом је ред вожње воза Соко. Почетна станица овог воза је Београд Центар. Воз стаје на станици Нови Београд, а последња станица му је Нови Сад. Одговори на питања тако што ћеш користити податке из реда вожње.

СОКО БЕОГРАД – НОВИ САД						
Бр. воза	СТАНИЦА	ВРЕМЕ	СТАНИЦА	ВРЕМЕ	СТАНИЦА	ВРЕМЕ
1.	Београд – Центар	7 ³⁴	Нови Београд	7 ³⁸	Нови Сад	8 ¹⁰
2.	Београд – Центар	10 ⁰⁵	Нови Београд	10 ⁰⁹	Нови Сад	10 ⁴¹
3.	Београд – Центар	14 ⁰⁵	Нови Београд	14 ⁰⁹	Нови Сад	14 ⁴¹
4.	Београд – Центар	16 ⁰⁴	Нови Београд	16 ⁰⁸	Нови Сад	16 ⁴⁰
5.	Београд – Центар	20 ⁰⁵	Нови Београд	20 ⁰⁹	Нови Сад	20 ⁴¹

- Колико полазака воза Соко има из Београда за Нови Сад? _____
- У колико сати са станице Београд Центар полази воз којим можеш да отптујеш за Нови Сад на цео дан? _____

5. Дејана и Петар су брат и сестра. Осим што иду у школу, увек се договарају око обавеза које имају у свом дому радним данима. Погледај табелу, а затим одговори на питања.

П – Петар Д – Дејана

Обавезе	понедељак	уторак	среда	четвртак	петак
одлазак у продавницу	Д	П	Д	П	Д
шетња пса	П	Д	П	Д	П
изношење смећа	Д	Д	Д	П	П
тренинг	П	ДП	Д	П	Д

- Колико пута недељно Дејана шета пса? _____
- Ко од њих двоје средом износи смеће? _____
- Ко од њих двоје више дана током седмице иде у продавницу и за колико?

Име детета _____ број дана _____

- Напиши назив дана када Петар и Дејана заједно имају тренинг.

Основно и пренесено значење речи

1. Прочитај реченицу. Шта значе подвучене речи? Заокружи слово испред тачног одговора.

Неки људи имају **златно срце**.

- a) Њихово срце је од злата. b) Они су добри људи и помажу другима.
v) Имају много злата. g) Ти људи су златари.

2. Објасни шта значе истакнуте речи у датим реченицама.

Река **тече** кроз равницу. _____

Наш разговор **тече**. _____

3. Разврстај у одговарајућа поља изреке као што је започето.

звезда је рођена	пала је киша	упала јој кашика у мед
звезда је небеско тело	пале су тешке речи	упала јој кашика у лонац

ОСНОВНО ЗНАЧЕЊЕ	ПРЕНЕСЕНО ЗНАЧЕЊЕ
звезда је небеско тело	звезда је рођена

4. Објасни израз: **Пао ми је камен са срца.**

5. Изабери један од текстова који смо радили у 3. разреду и напиши који лик по твом мишљењу има „златно срце“ и зашто.

6. Повежи израз са његовим значењем.

Обрао је бостан.	●	Не ради ништа.
Хвата зјале.	●	Доста времена проводи на телефону.
Нису му све козе на броју.	●	Бесан је.
Иде главом кроз зид.	●	Нерасположен је.
Виси на телефону цео дан.	●	Бити тврдоглав.
Сева му муња из очију.	●	Лоше је прошао.

Постављање питања на основу задатог текста

У школи ти често постављају питања. Данас је твој задатак да прочиташ текст и затим да саставиш неколико питања у вези са текстом. Нека твој пар одговори на твоја питања, а ти одговори на питања твог пара.

У биоскопу

Ученици трећег разреда договарали су се са учитељицом да иду у биоскоп. Родитељи су били одушевљени њиховом идејом.

Прво су погледали репертоар, а затим су одлучили да ће гледати филм „Лето када сам научила да летим“. Цена карте није била иста у свим биоскопима и кретала се од петсто седамдесет до шестсто динара. Одлучили су да иду у биоскоп који им је био најближи. Тамо је карта коштала петсто деведесет динара.

Сви ученици, њих двадесет петоро, дошли су у пратњи родитеља или старије браће и сестара. Напунили су целу биоскопску салу. После пројекције су били одушевљени Софијиним догодовштинама на мору. Договорили су се да за наредни час свако од њих напише кратак састав о филму.

Питања и одговори

1. П _____
О _____

2. П _____
О _____

3. П _____
О _____

4. П _____
О _____

5. П _____
О _____

6. П _____
О _____

Прича по низу слика

Пред тобом је низ слика. Пажљиво их погледај. Прво усмено испричај, а затим напиши причу по сликама. Причи дај наслов. Води рачуна да пишеш читко и уредно, да поштујеш правописна правила и да одвојиш пасусе.

1.

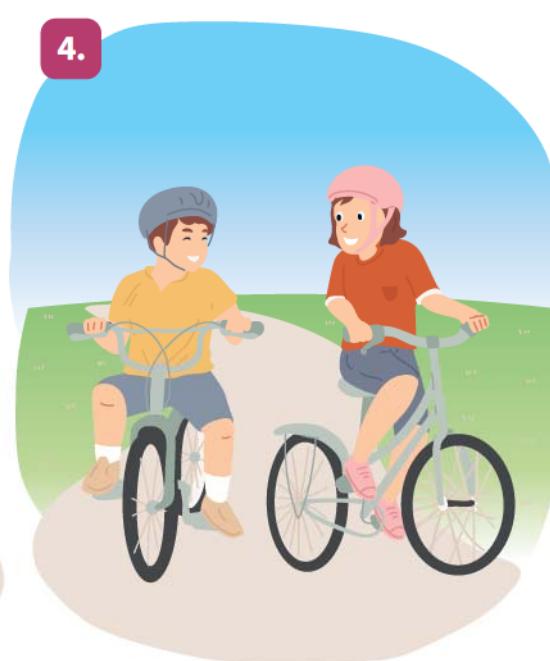
2.

3.

4.

(на слов)

Од слике до приче

Пажљиво погледај слику. Твој задатак је да напишеш причу тако што ћеш да опишеш коње са слике. Прво испричај, а затим напиши причу. Води рачуна да пишеш читко и уредно, да поштујеш правописна правила и да одвојиш пасусе.

Питања која могу да ти помогну у описивању.

1. Где живе коњи?
2. Опиши њихову величину.
3. Које су боје коњи са слике?
4. Какви су им глава, тело, ноге и реп?
5. Како се коњи оглашавају?
6. За шта се користе коњи?
7. Који коњ са слике ти се највише допада? Зашто?

Твоја прича ће бити још лепша ако напишеш одакле коњи иду и где су се упутили.

(наслов приче)

Речи истог или сличног значења

1. Повежи линијом речи истог или сличног значења.

позорница

пут

недужан

весео

куповати

друм

радостан

пазарити

бина

невин

2. Налинијама напиши речи које имају исто или слично значење као подвучене речи.

a) Коње јашу до два побратима,
бег Костадин и Краљевић Марко,
бег Костадин **беседио** Марку... _____

б) Миле: **Вежбам!** ... Је'н-два! Је'н-два!
Риста: А зашто вежбаш? _____

в) Да му оцу, краљу Вукашину,
риђе **веће** од радости сину! _____

3. Обој парове речи које имају исто или слично значење.

оџачар-димничар

срећа-туга

часовничар-сајџија

мали-велики

неустрашив-храбар

балкон-тераса

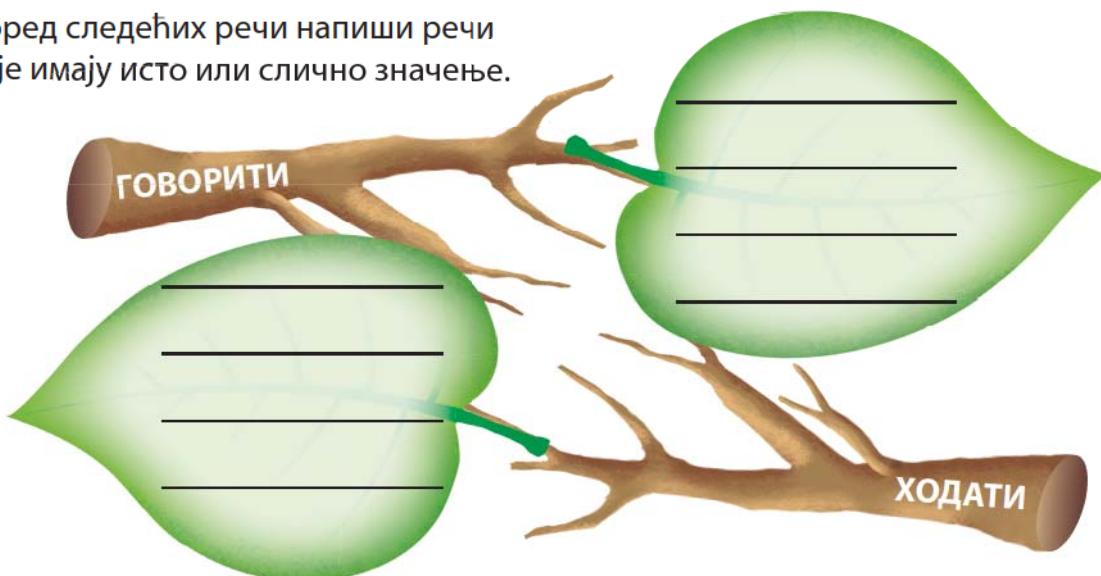
горе-доле

рачунар-компјутер

папир-хартија

глас-слово

4. Поред следећих речи напиши речи које имају исто или слично значење.

5. У следећем скуповима речи заокружи реч која не припада скупу.

добро
исправно
часно
рђаво
ваљано
поштено

брбљати
верглати
занемети
блебетати
бунцати
тртљати

трут
лења буба
беспосличар
вредница
дангуба
ленштина

6. Следеће реченице препиши писаним словима латинице тако што ћеш подвучене речи заменити речима истог или сличног значења.

Отац воли да игра шах са својим пријатељима.

Алекси и Кости **мама** помаже да ураде домаћи задатак.

Данас је мој друг рекао **неистину**.

7. Напиши реченице у којима ћеш употребити речи истог или сличног значења. Један пример је урађен.

a) Лопта се откотрљала на пут. Лопта се откотрљала на друм.

б) _____

в) _____

8. Допиши реч која недостаје, а која има исто значење као и истакнута реч.

Мој комшија Ђоле је _____. Он чисти оџаке својом дугачком четком. Стално је гарав, али људи кажу да кад виде **димничара** да то доноси срећу.

Разговор с поштовањем

1. Погледај слике па поред сваке од њих напиши како би требало да изгледа разговор у ком се поштују саговорници.

НА ШАЛТЕРУ БИОСКОПА

НА ПИЈАЦИ

У ПАРКУ

2. Објасни значење изрека.

Језик може горе да посече него мач. _____

Боље је чешће употребити уши него језик. _____

Речи супротног значења

1. На линијама напиши речи супротног значења:

именице: врлина – _____, галама – _____, тама – _____

придеви: миран – _____, висок – _____, нежна – _____

глаголи: седи – _____, говори – _____, отвара – _____

2. Уз сваку реч напиши речи супротног значења као што је започето.

ДВОРИШТЕ

велико-мало

ЗИМА

СНЕГ

РАСПУСТ

3. Допуни реченице речима супротног значења.

- Час ме хвале, час ме _____
- Кад не учим, кажу _____
- Ако причам, кажу _____
- И кад хоћу и кад _____
- Поуздам се ја у _____.

4. У осмосмерки пронађи три паре речи које имају супротно значење. На линијама напиши оне које недостају.

в	е	с	е	о
д	в	с	т	л
а	к	з	у	е
н	о	ћ	ж	в
п	а	к	а	о
д	е	с	н	о

лево – _____

_____ – тужан

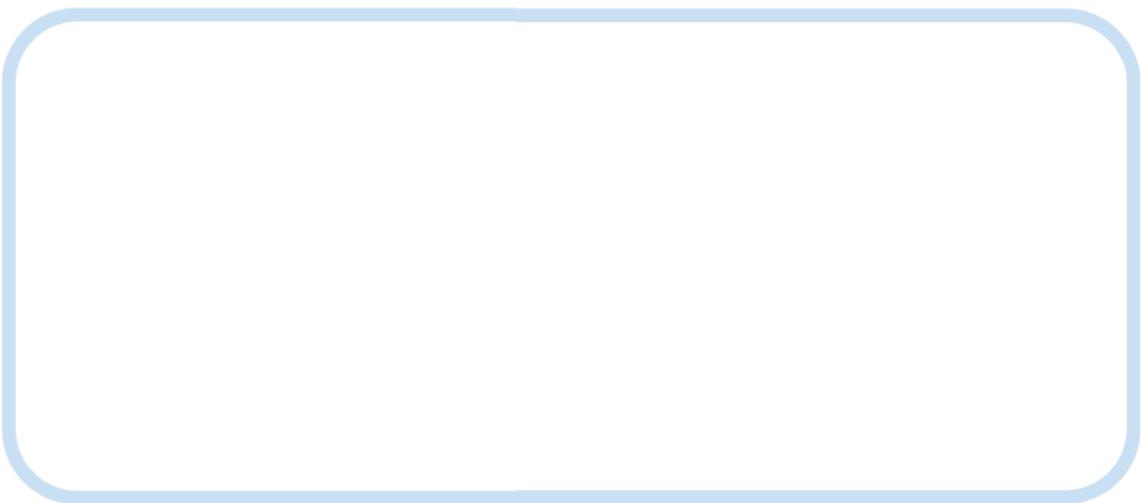
ноћ – _____

5. Милан је са извиђачима био на камповању. Увече су око логорске ватре смишљали смешне приче. Прочитај Миланову причу.

Мачор Мићко

Моја бака има необичног мачора. Мићко има малу, крупну главу, ситних, изразито великих очију. Преде тако тихо да се тресу прозори. Његов једнобојни, шарени реп, чупав и густ без једне длаке, не помиче се док њиме маше у месту. По цео дан спава, а да ока не склопи, а ноћу лови дремкајући. По кишном и облачном дану може сатима да лежи на прозору и сунча се. Ако је напољу баш топло, лежи на топлој пећи и хлади се. Ипак, највише воли да се склупча код мене у крилу док стојим.

- Препиши причу у којој ће бити исправан опис мачора Мићка и нацртај га.

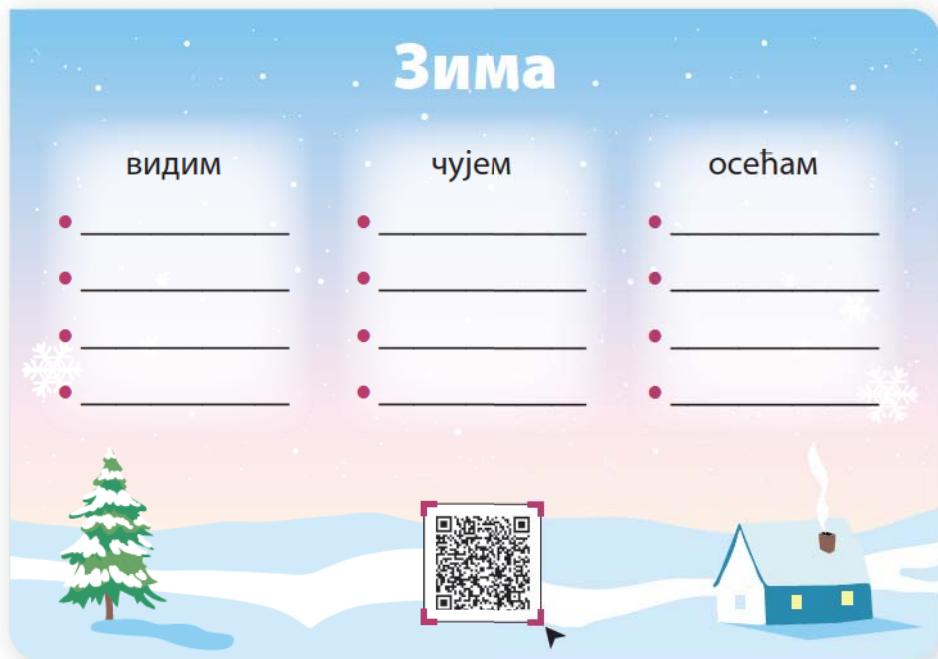
Описивање природе, зима – тематски речник

1. Каква све може да буде пахуља снега? Напиши као што је започето.

нежна

пахуља

2. Попуни празна поља. Док радиш задатак, можеш и да слушаш музику. Уз помоћ одраслих учитај QR код и послушај веселу зимску песму „Звончићи, звончићи”, која најављује долазак Деда Мраза.

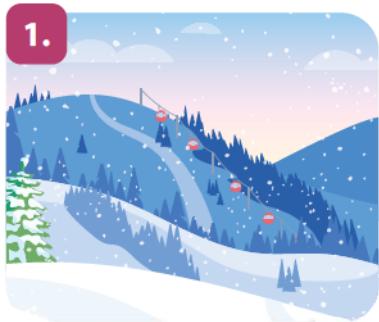
3. Состави три реченице о зими.

a) ВИДИМ

б) ЧУЈЕМ

в) ОСЕЋАМ

4. Посматрај слике и за сваку састави по једну реченицу.

1. _____
2. _____
3. _____

5. Од речи СНЕГ састави што више речи, као што је започето.

снежно

СНЕГ

6. Пронађи назначене речи у осмосмерци и прецртај их. Од преосталих слова добићеш презиме француског писца басни и назив његовог дела чија се радња догађа током зиме.

зима, снег, грудва, пахуља, мећава, санке

а	в	а	ћ	е	м	д
љ	е	Л	а	с	ф	г
у	з	и	м	а	о	р
х	н	т	е	н	н	у
а	Ц	в	р	к	ч	д
п	а	с	н	е	г	в
к	и	м	р	а	в	а

д _____ л _____

"_____

Моје жеље за Нову годину; писање новогодишњих честитки

Један од празника којем се деца посебно радују је Нова година. Тада влада новогодишње расположење, кити се јелка, купују поклони, испраћа се стара година, дочекује нова и пише се писмо Деда Мразу. Деца обично у тим писмима исказују какви су били током године и своје новогодишње жеље. Напиши три новогодишње жеље!

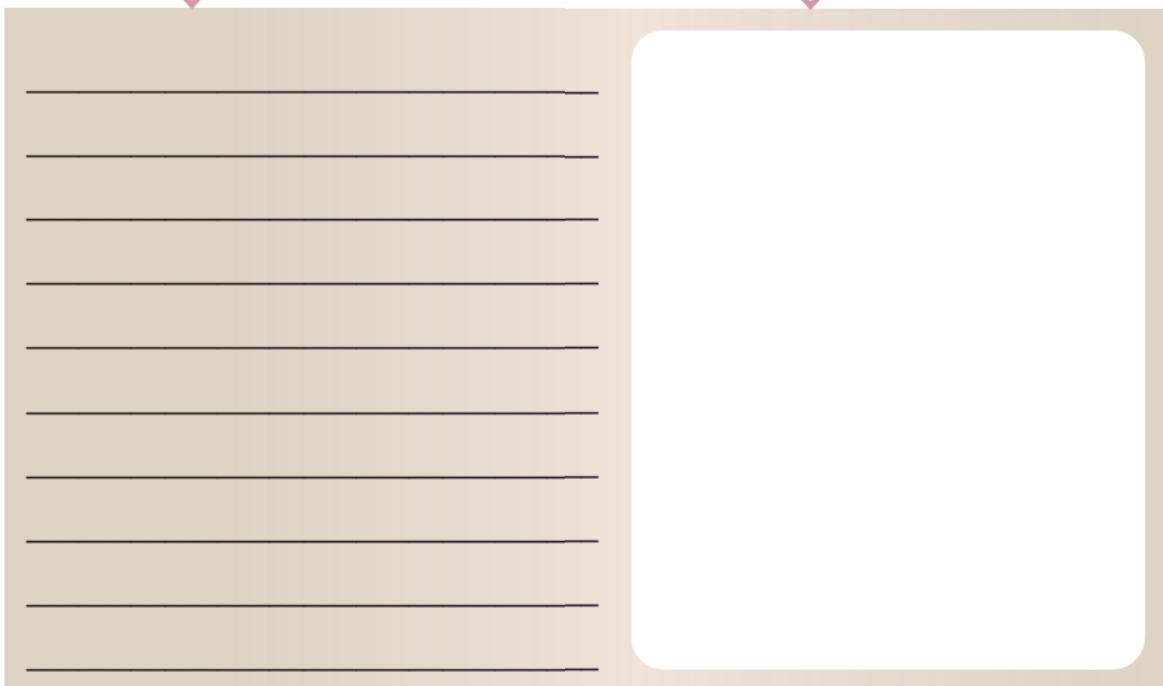
Осим новогодишњих жеља, пишу се и новогодишње честитке. Пре појаве интернета, мејлова и мобилних телефона, људи су новогодишње честитке слали поштом. Новогодишње честитке се обично пишу бакама и декама, рођацима, свим драгим особама. Погледај пример како се правилно пише новогодишња честитка коју и даље можеш послати поштом, али и као СМС поруку или као мејл.

Напиши и ти новогодишњу честитку драгој особи. Можеш и да је украсиш тако што ћеш нешто нацртати.

● Простор за текст честитке

● Простор у коме црташ

Замоли неког од одраслих да ти помогне у претрази поштанског броја на интернету

● Овде напиши улицу и број.

● Овде напиши име и презиме особе којој шаљеш честитку.

Овде напиши назив наше државе уколико особа којој пишеш живи овде или назив државе у којој та особа живи.

Овде напиши место у ком живи особа којој шаљеш честитку.

Играмо се речима – анаграми

Анаграм (преметаљка) је врста игре речима. То су речи или језички изрази који се добијају кад се промени ред слова неке друге речи или групе речи.

НИКИ ЈАКО МУЦА → КОМУНИКАЦИЈА

МЛЕЧНА И ПУНО СЛАТКА → ПАЛАЧИНКА С НУТЕЛОМ.

Поделите се у групе у одељењу. Покушајте да решите анаграме. У решавању анаграма може да вам помогне кратак опис.

ПИПНИ УСКИ ДВОР (иксровдИ нипуП)

Решење: _____

Презиме и надимак нашег научника Михајла који је бродом отпловио у Америку.

ЈА ВЕЛИМ ТАЈ Ј'НАШ! (авелиM нјатшнјA)

Решење: _____

Наша научница.

О ТЕСНА Л'ЛИКА (алсeT алокиH)

Решење: _____

Српски проналазач. Бавио се преносом електричне енергије на даљину.

ИНАТ МЕ ЗАМАРА (азам аниретам)

Решење: _____

Песма Јована Јовановића Змаја.

Посебна врста анаграма су палиндроми. То су речи или реченице које се исто читају и слева надесно и здесна налево.

ТОПОТ

КУК

АНА ВОЛИ МИЛОВАНА

1. Напиши решења палиндрома.

МУЗИКАЈЕЈАКИЗУМ. _____

СИРИМАМИРИС. _____

2. Смисли и ти један палиндром и напиши га.

Попуњавамо образце

У свакодневном животу често се сусрећемо са обрасцима које треба правилно да попунишмо. Важно је да знаш који образац и на који начин треба да попуниш.

Ово су неки од образца:

- за математичка такмичења,
- за ликовне конкурсе,
- за спортска такмичења,
- позивнице...

Пример

ПРИЈАВА
ЗА ТАКМИЧЕЊЕ У ПЛИВАЊУ

Име и презиме ученика: Ања Радосављевић

Годиште: 2015.

Разред и одељење: III1

Школа: ОШ „Милан Илић Чича“ – Аранђеловац

Дисциплина за коју се пријављујем: 50 m слободним стилом

Датум такмичења: 15. 4. 2025.

Име и презиме наставника, контакт: Јана Нешић, 06312345, j.n@gmail.com

Пример

1. Попуни образац својим подацима.

Име и презиме: _____

Разред и одељење: _____

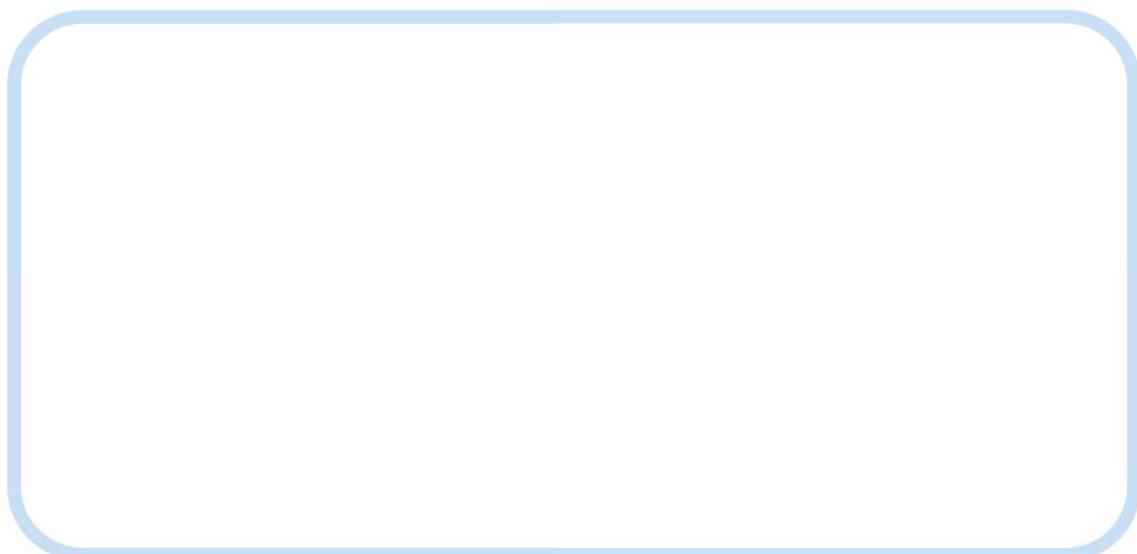
Школа: _____

Град/место школе: _____

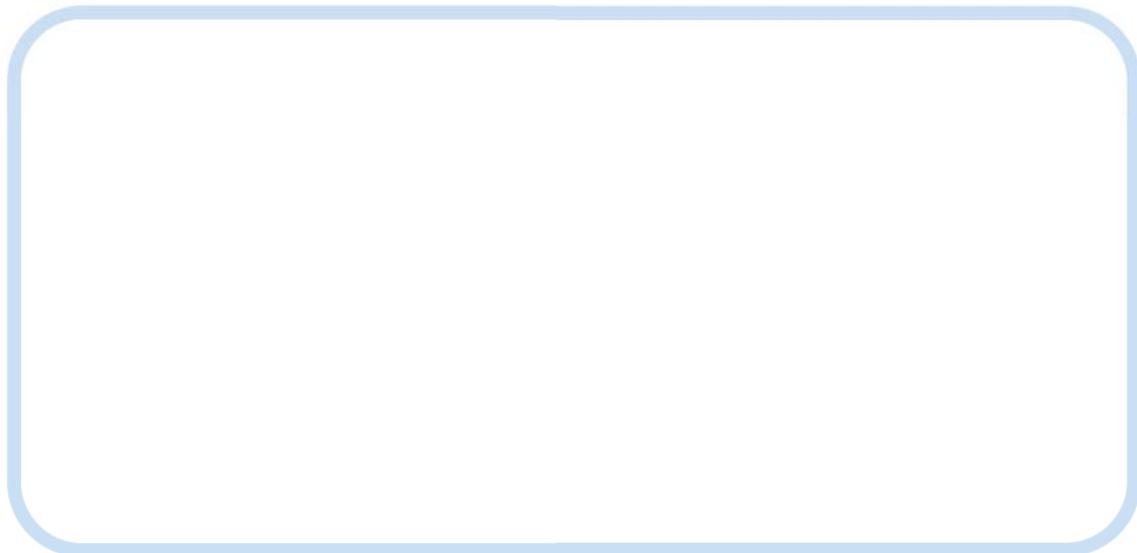
Такмичење/конкурс: _____

Име и презиме наставника: _____

2. Нацртај позивницу за свој рођендан и напиши све потребне податке.

3. Осмисли образац за учлањење у библиотеку и унеси своје податке.

4. Прочитај текст и одговори на питање.

Позивам те 28. јуна 2025. на свој 10. рођендан. Прослава траје од 15 до 18 часова у играоници.

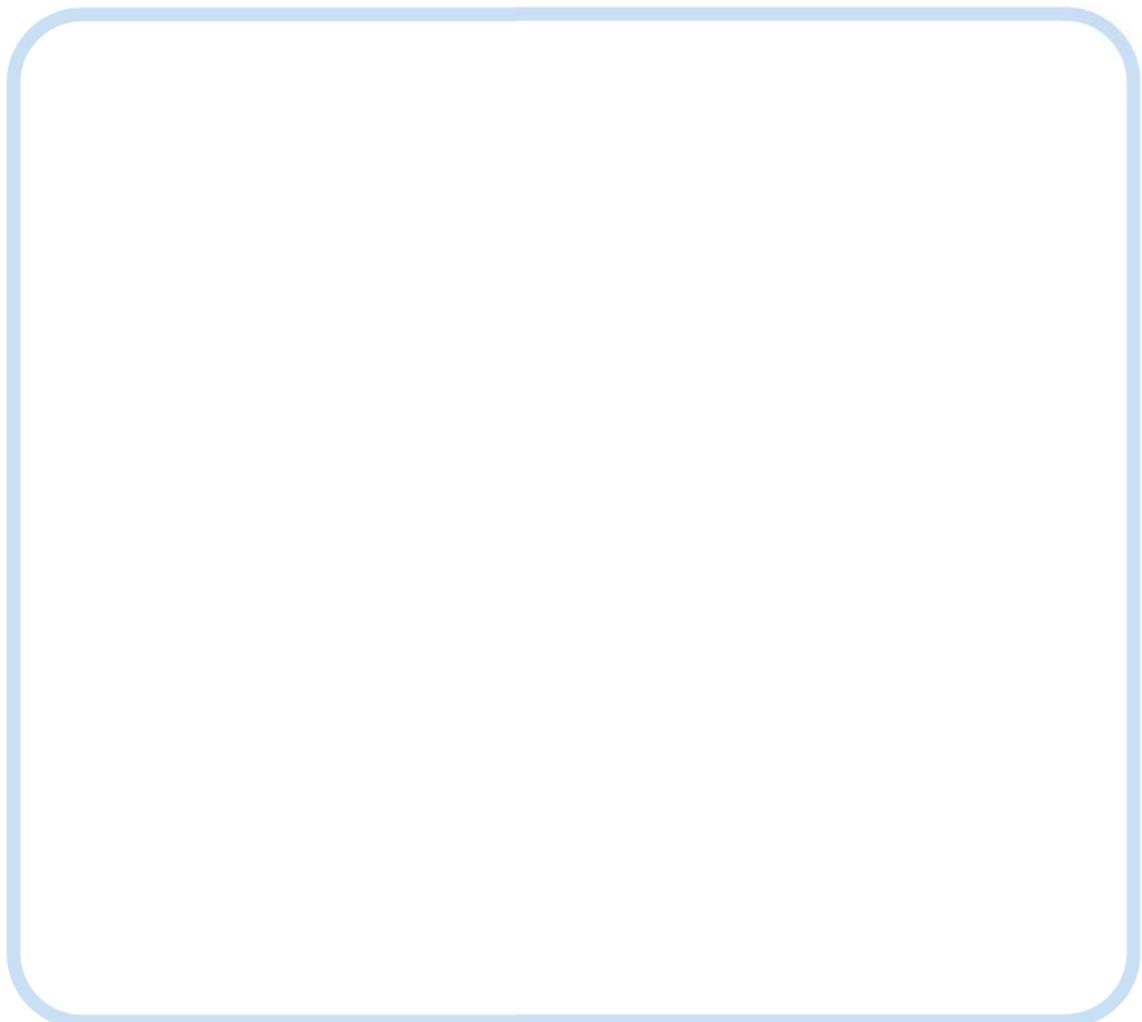
Слављеник: Лазар

- Да ли ће гости успети да дођу на рођенданску прославу? (заокружи)

ДА **НЕ**

Објасни свој одговор.

5. Смисли текст и нацртај позивницу за завршну приредбу на крају 3. разреда.

Čitam i razumem pročitano 3

Pažljivo pročitaj tekst „Prvi računari“. Posebno obrati pažnju na sve podatke koje možeš da saznaš iz teksta. Ako treba, tekst pročitaj i više puta.

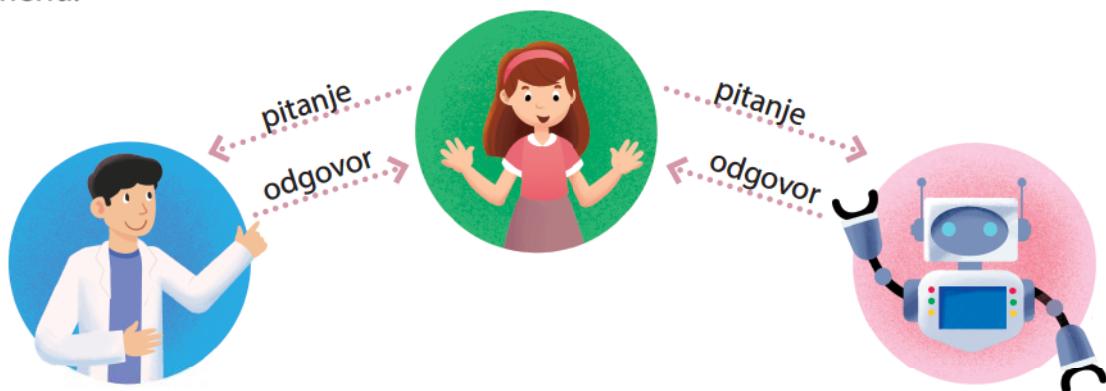
Prvi računari

Današnji život ne može da se zamisli bez upotrebe računara. Osim što pomažu da se brzo saznavaju i razmenjuju informacije, računari služe i za učenje i razonodu.

Prvi računari su bili veličine velike prostorije. Oni su mogli da izvrše osnovne računske operacije (sabiranje, oduzimanje, množenje i deljenje), a zatim su mogli da izvršavaju određeni algoritam (ustaljeni raspored određenih koraka). S godinama su se računari razvijali, kao i njihove mogućnosti. Razvojem tehnike, veličina računara se smanjivala, ali su se njihove mogućnosti povećavale i usavršavale.

Posebnu ulogu u razvoju računara imao je jedan od najznačajnijih matematičara u 20. veku Alan Matison Tjuring. Bio je značajan za razvoj modernih računara i veštačke inteligencije. Uspeo je da isprogramira računar tako da je mogao da dešifruje skrivene poruke. Osmislio je i test koji je po njemu nazvan „Tjuringov test“. U ovom testu učestvuju dve osobe i jedna mašina. U jednoj prostoriji se nalazi jedna osoba, mašina u drugoj, a druga osoba se nalazi van ove dve prostorije. Zadatak osobe van prostorije je da pomoći pitanja i odgovora koje dobije odredi da li se u prostoriji nalazi osoba ili mašina. Ako ne može da odredi u kojoj od te dve prostorije se nalazi osoba, a u kojoj mašina, smatra se da je mašina inteligentna.

Ovaj test je poslužio naučnicima da stvore veštačku inteligenciju, koja ima široku primenu.

1. Čemu služe računari? _____

2. Kako su izgledali prvi računari?

3. Šta je moglo da se radi pomoći prvih računara?

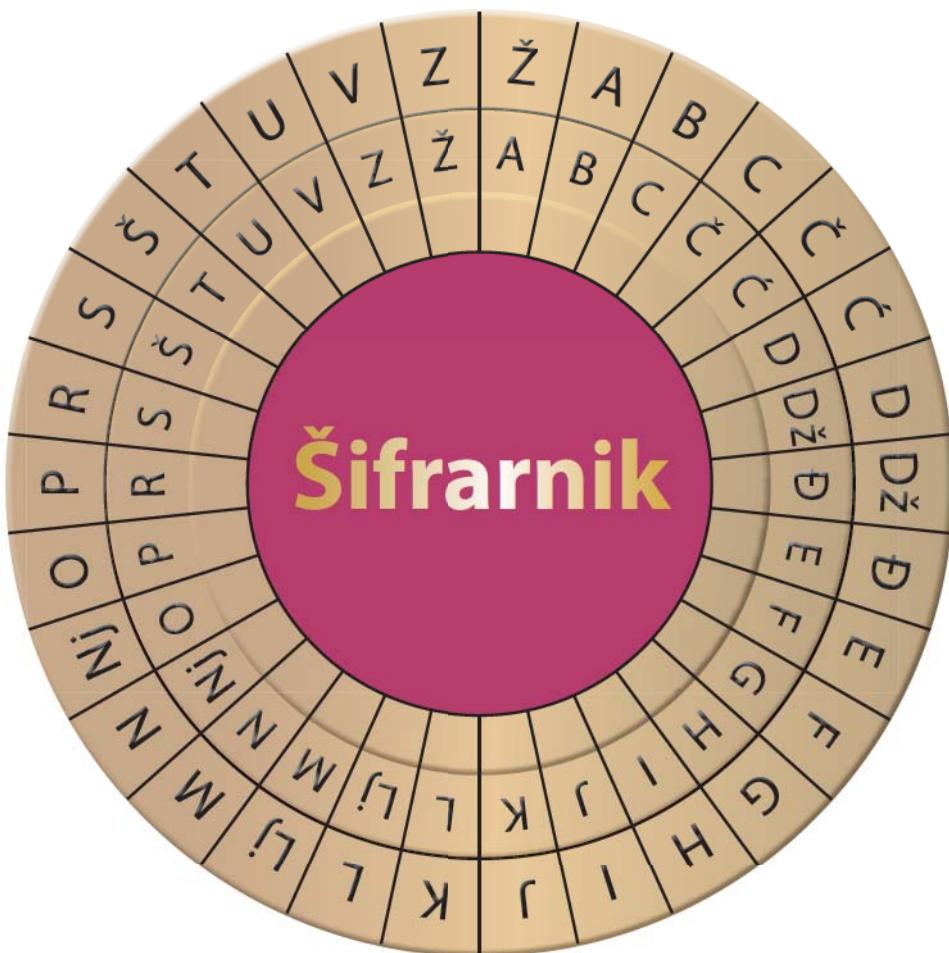
4. Kako je izgledao „Tjuringov test”?

5. Za šta su ga koristili naučnici?

6. Šta misliš, za šta sve može da se koristi veštačka inteligencija?

7. Dešifruj i na linijama napiši skrivenu poruku.

Ova posebna mašina služi za dešifrovanje poruke. Algoritam je sledeći: za svako uneto slovo mašina ispisuje sledeće po redu slovo u abecedi. Pogledaj šemu.

Z F T U B Ć L B

J Nj U F Lj J H F Nj Č J K B

Осмисли почетак и крај приче

Мила, млађа Богданова и Јанина сестра, не уме најбоље да прича приче. Нестрпљива је да исприча оно што жели па њена прича нема ни крај ни почетак. Покушај да помогнеш Мили. Напиши шта је било на почетку, а шта на крају ове приче и дај јој наслов.

(наслов приче)

Започеле смо игру. Ко бајаги сам била апотекарка, а Ена купац.

Одједном је Ена хтела да заменимо улоге. Мени се то није свидело.

Допуни текстове

1. Пажљиво прочитај текст, а потом га допуни тако што ћеш бирати међу понуђеним речима. Пази да речи употребиши у одговарајућем облику, броју и роду.

Мој брат и ја смо први пут кренули на _____ сами. Родитељи
(море/базен)
су нам помогли да спакујемо _____. Спаковали смо _____,
(ранац/кофер) _____
(пешкир/ћебе)
(лонац/вода) и _____. Понели смо и _____ да платимо
(шпорет/сендвич) _____
(новац/пасош) улазнице. Од куће смо кренули _____.
(автобус/авион)

Улицу смо пажљиво прелазили на _____. Када смо
(тунел/пешачки прелаз)
стигли на _____, изабрали смо _____ које су биле у
(базен/море) _____
(лежаљка/соба) хладовини. Цео дан смо _____ и играли се са пријатељима.
(пливати/планинарити)
На крају дана по нас су _____ дошли родитељи. На повратку
(камион/автомобил)
смо свратили у _____ да купимо _____ за вечеру.
(школа/продавница) _____
(намирница/звено)
Вечерали смо сви _____, а брат и ја смо _____
(заједно/појединочно) _____
(родитељ/наставник) причали како смо дан провели на базену.

2. Допуни причу задатом врстом речи.

_____ и _____ су најбоље _____.
(властите именице) _____
(заједничка именица)
(лична заменица) воле да _____. Често иду у _____. Тамо
(глагол) _____
(заједничка именица)
сретну много _____. Пењу се на _____. тобоган,
(збирна именица) _____
(градивни приdev)
играју и лъуљају на _____.
(описни приdev) _____
(заједничка именица)
Када се уморне врате кући, чекају их _____. крофне.
(описни приdev)

3. Допуни песму речима тако да се стихови римују.

Ђак

Мама каже пиши,
тата каже _____. .

Тетка каже, певај,
а, бака не _____. .

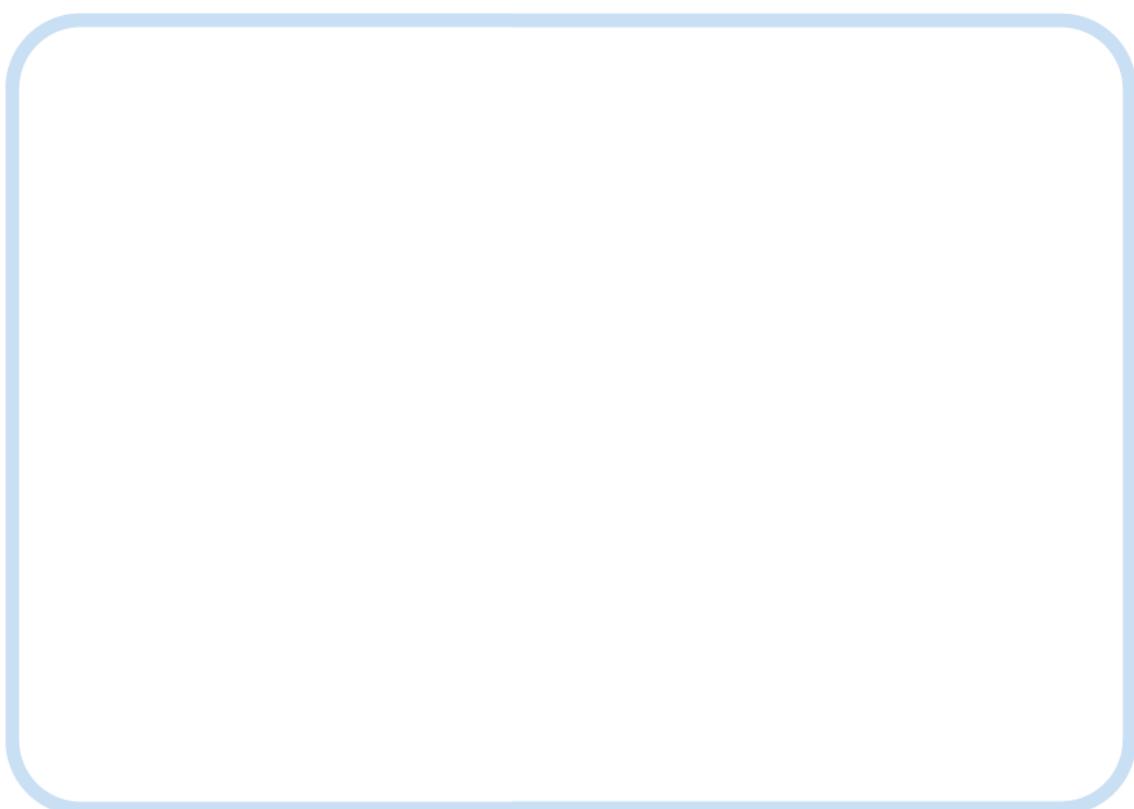
Збуњују ме све те речи,
па ми глава некад _____. .

А, ја седим, учим,
тешку муку _____. .

Ђак сам трећак,
предан и много сам _____. .

Учим, радим, цео дан
и једва чекам _____. .

4. Илуструј један од текстова који си допунио/допунила.

Играмо се речима 3

1. На основу слицица упиши именице. Ако правилно попуниш испуњалку, у назначеним пољима добићеш назив једне ретке биљке. Више о овој биљци истражи на интернету уз помоћ одраслих. Њен назив напиши на линији.

2. Прочитај стихове. Решења упиши у стиховни магични квадрат.

1. Пишем, бришем, читам и уздишем.
Дуго видели се нисмо...
То је децо драга,
Једно мало _____.

2. Деда Мраз га воли,
црвеног је носа.
Он поклоне носи
и рогове има,
Не чујеш му глас
То је децо _____.

3. Воли да се игра,
музика га дира,
највише уз игру,
воли и да _____.

4. Не марим за свађу,
не марим за љутњу.
Ја поштујем друге
Другарство не кварим,
већ за љубав _____.

5. Са другима учим,
Са другима шетам,
Лепо се понашам
и никоме не сметам.
Мени прија друштво,
Нек буде галама!
Нека буде граја
и никад _____.

1.	2.	3.	4.	5.
2.				
3.				
4.				
5.				

3. Попуни укрштеницу. Свако слово означава редни број слова у азбуци. Ако тачно унесеш слова, као решење плава поља ће ти открити загонетну личност. У пољима обояним љубично открићеш њено право име.

15	10	20	18	22	3	18	20	1	27
21	16	1	4	1	12	20	24	16	1
16	7	15	1	17	1	2	20	1	22
21	3	7	22	10	21	1	3	1	18
1	21	26	10	13	1	16	4	1	20
24	28	10	22	7	14	26	20	1	15
21	22	24	5	7	16	10	27	1	12
16	7	15	1	17	10	23	18	28	10

Важна особа је _____, а њено право име је _____.

Читам и разумем прочитано 4

Пажљиво прочитај текст. Посебно обрати пажњу на све податке које можеш да сазнаш из текста. Ако треба, текст прочитај и више пута.

Биљка гинко „живи фосил“

Шта су фосили?

Очувани остаци животиња и биљака који су живели у далекој прошлости на нашој планети Земљи називају се фосили. Најчешће су сачувани делови тела животиња или делови биљака. Истраживачи их најчешће проналазе у стенама или у води. Пажљиво их чувају и проучавају. Један такав фосил, остатак биљке, јесте и биљка гинко.

▲ Фосил инсекта сачуван у стени

Где су некада живеле биљке?

У давној прошлости сав живи свет је настао у води. Тако су прве биљке биле водене биљке. Биљака није било на копну.

Фосили праисторијских водених биљака ►

Како су биљке изашле на копно?

Сам прелазак биљака на копно десио се захваљујући временским условима који су им омогућили опстанак. Ти временски услови су: високе температуре, јака светлост и мала количина воде. Прве копнене биљке су развиле и корен који им је помогао да буду причвршћене за земљиште и да користе хранљиве материје и воду. Најчешће су живеле на стенама. Прелазак биљака из водене површине на копно је један од најважнијих корака у развоју живота на Земљи.

Које су најстарије биљке на Земљи?

Сматра се да су прве биљке у води (алге) настале пре више од милијарду и двеста милиона година, а на копну пре 472 милиона година. Тако су најстарије копнене биљке четинари, док су траве настале касније. Да би биљка опстала на копну, морала је да се прилагођава и тако што су створиле воштани слој који их је штитио од исушивања, губљења течности, прегревања и омогућивао складиштење залиха воде.

▲ Најстарије биљке – алге

Гинко – „живи фосил“

Најранији фосил гинко биљке потиче од пре 240 милиона година. Дуго се мислило да је фосилни остатак гинка нестало, али је пронађен у 17. веку захваљујући Немцу Енгелберту Кемпферу, који је открио гинко у Јапану, иако је гинко првобитно живео у Кини. Кемпфер је донео семе гинка у Европу. Славни истраживач Чарлс Дарвин је гинко назвао „живи фосил“ јер представља једину биљку преживелу из далеке прошлости.

▲ Фосил листа гинка у стени

Нека гинко стабла могу да живе до 3 хиљаде година. Кина је станиште дивљих стабала, али гинко спада и у култивисане биљке и чести је становник паркова и ботаничких башти. Гинко је листопадно дрво и достиже висину до 30 м. Има разгранату и густу крошњу. Лист гинка подсећа на лепезу засечену на средини. Листови су током године светлозелене боје, док у јесен постају златножути и дуго остају на дрвету. Међутим, кад почну да опадају, сви листови отпадну готово у исто време. Та појава се зове „златна киша“.

▲ Изглед стабла и лишћа гинка од пролећа до јесени и у јесен ▲

Плодови гинка, који подсећају на орахе, имају лековита својства. Семе ове биљке користи се у медицини против кашља, астме, за лечење болести бубрега, поспешује варење, јача имунитет, убрзава заастање рана и чисти организам од штетних материја.

▲ Плодови, семе и лишће гинка ▲

1. Шта је фосил? Обој поље са тачним одговором.

врста предмета који се користио у прошлости

свежи лист гинка

очувани остаци животиња и биљака из прошлости

стена

2. Које делове биљака и животиња из давне прошлости најчешће проналазе научници?

3. Уколико је тврђња тачна, упиши знак +, а уколико је нетачна -.

У далекој прошлости живи свет је настао у ваздуху.

Прво су настале водене биљке.

Прве биљке су настале на копну пре више од милијарду година, а у води пре 472 милиона година.

4. Подвуци услове живота који су омогућили опстанак биљака на копну.

ниске температуре велике количине снега мала количина светlostи

високе температуре грмљавина велика количина светlostи

дуги сушни периоди мала количина воде

5. Напиши како су се биљке на копну заштитиле од исушивања, губљења течности и прегревања.

6. Где је Немац Енгелберт Кемпфер пронашао биљку гинко? Заокружи слово испред тачног одговора.

a) у Србији; b) у Немачкој; c) у Кини; d) у Јапану.

7. Истраживач Чарлс Дарвин је гинко назвао „живи фосил”. Објасни зашто.

8. На слици је приказан фосилни облик листа гинка у стени. Шта мислиш, пре колико година је отприлике биљка била жива? Заокружи слово испред тачног одговора?

- а) 20 година;
- б) 3 деценије;
- в) 4 века;
- г) хиљаду година;
- д) много милиона година.

9. На слици је дат приказ плана једне ботаничке баште. Погледај план и на основу прочитаног текста заокружи дрво које је гинко. Подсети се изгледа стабла, листа и крошње.

Вежбе допуњавања и избора правилног облика речи

1. Слова у речима су се испремештала. Врати их на право место и напиши речи. Неки примери имају више решења.

коо _____

рапв _____

тарав _____

јатику _____

лотсац _____

аст _____

2. Од слова К А Њ М Р И В А О С састави реч која има:

3 слова _____ 4 слова _____

5 слова _____ 8 слова _____

3. Допуни реченице тако што ћеш употребити:

а) властиту именицу _____ је ученик 3. разреда.

б) заједничку именицу Дека је на пијаци купио _____.

в) присвојни придев Златко је изгубио _____ кључеве.

г) основни број На столу су стајале _____ јабуке.

д) редни број Андријин тим је освојио _____ место на такмичењу у шаху.

ђ) градивну именицу Софија је за рођендан добила минђуше од
_____.

4. Напиши дате речи на линијама тако да реченица има смисла.

_____ Ката _____ свира.
(лепо, лепа)

Док музика _____ свира, _____ деца се играју.
(весела, весело)

5. Обој реч која треба да пише на линији како би реченица имала смисла, а затим препиши допуњену реченицу.

a) На сваком спрату је било по 4 _____.

стана

стану

станом

б) У _____ дворишту деца играју фудбал.

школа

школском

школама

в) Воз _____ на време.

стижу

стижете

стиже

6. Препиши правилно текст.

Мој друг Дејана много волим да читају. Највише читал књизи о свемир. Причала ми је о Сунчев систем и планете. Највише ми се допао прича о планетом Меркур.

7. Повежи линијама речи из леве колоне са речима из десне колоне тако да добијеш реченице. На линијама напиши текст у коме ћеш употребити ове реченице.

Снажни ветар је савијао

границе.

Дека је за потпалу сакупио суво

гранама.

Кукавица је направила гнездо на високој

грање.

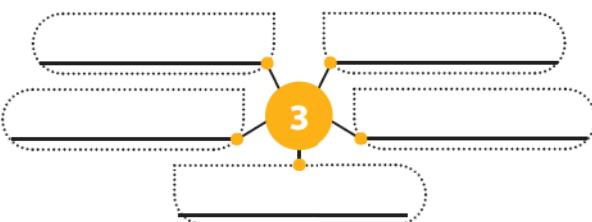
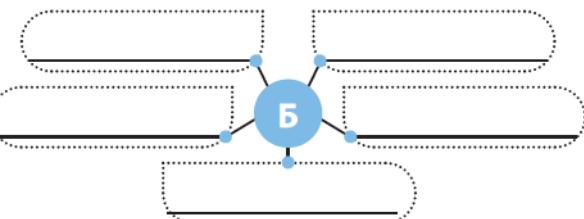
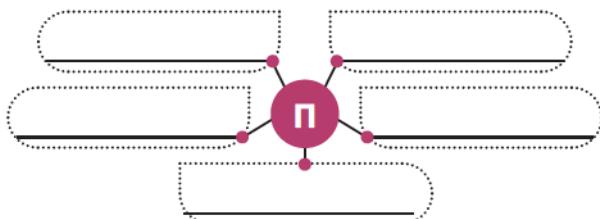
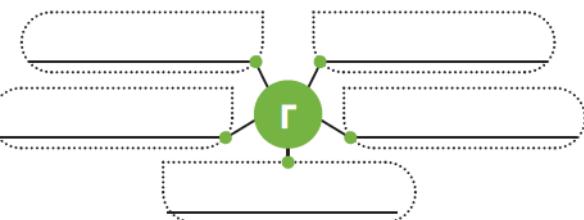
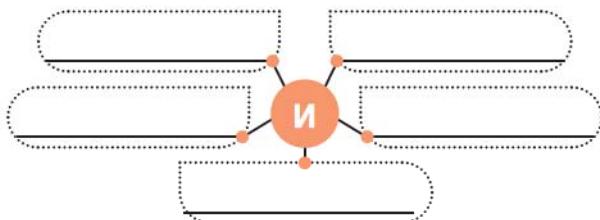
Стари орах прави хлад својим

гране.

Играмо се речима 4

1. Напиши по пет речи које почињу словима:

2. Напиши реч која има:

а) два слова А _____

б) два слова С _____

в) три слова О _____

г) три слова И _____

3. Пажљиво погледај укрштеницу, а затим исправи слова тамо где је потребно. Од исправљених слова добићеш име главног лика једне приповетке из читанке.

1	П	И	Р	Е	Р
2	М	К	Р	К	О
3	К	Е	С	Е	Ц
4	Ј	О	Г	Њ	Е
5	Д	О	Б	В	А
6	Б	О	Ј	К	Е

1. Име дечака, „Реч-две о...“

2. Презиме му је Краљевић, а име...

3. Земљин пратилац, „Прича о дечаку и...

4. Оно је златно.

5. Никад два...

6. Браћа Грим су писали...

Решење је име _____

а назив текста у коме је она главни лик је

_____.

4. На слово, на слово... Напиши назив града, предмета и биљке.

Слово	Град	Предмет	Биљка
Б			
В			
М			
С			
Ч			

5. Поред сваке речи напиши реч која се римује.

спава – _____ лав – _____

Јова – _____ мрда – _____

пући – _____ влада – _____

6. У свакој речи пронађи и на линији напиши име месеца.

мајка _____

јунак _____

Јулијана _____

смарт _____

Априлија _____

Августин _____

7. Од речи **патуљак** пронађи и на линији напиши реч од три, четири и пет слова.

— — —
— — — —
— — — — —

Описивање природе, пролеће – тематски речник

1. Слова су се испретурала. Ако их правилно сложиш, добићеш имена два цвета, весника пролећа.

бииавабса _____

блъзицчия _____

2. Попуни празна поља. Док смишљаш шта ћеш да напишеш, можеш да слушаш музику. Замоли неког старијег да ти помогне даочиташи QR код.

3. Састави три реченице о пролећу.

a) ВИДИМ

б) ЧУЈЕМ

в) ОСЕЋАМ

4. Посматрај слике и за сваку састави по две реченице.

1. _____
- _____
2. _____
- _____
3. _____
- _____

5. Допуни реченице одговарајућим речима.

Дрвеће је обукло _____

Пчеле вредно _____

Ласте се _____

Зраци сунца _____

6. Напиши називе неколико животиња које се у пролеће буде из зимског сна.

7. Покушај да напишеш песму о пролећу која има бар две строфе, а затим их илуструј.

Прича по слици (описивање природе – пролеће) – усмена и писмена вежба

- На слици су приказани радови у једном сеоском дворишту. Запази о ком годишњем добу је реч. Твој задатак је да добро погледаш слику, прво испричаш причу, а затим да је напишеш.

Да се подсетимо: прича има наслов, увод, разраду и закључак. Труди се да правилно и уредно пишеш. Поштуј правописна правила.

- Напиши шта све ради ова породица.
- Опиши како изгледа природа.
- Објасни важност заједничког рада.
- Смисли наслов приче.

Концепт:

(на слов)

Čitam i razumem pročitano 5

1. Pred tobom je bioskopska karta. Pažljivo je prouči, a zatim odgovori na pitanja.

Koje podatke možeš da saznaš iz ove karte? Zaokruži slova ispred tačnih odgovora.

- a) Ukupan broj sedišta u bioskopu.
- b) Cenu karte.
- c) Red i broj sedišta.
- d) Vreme početka prikazivanja filma.
- e) Naziv tržnog centra u kome se nalazi bioskop.

2. Pažljivo pogledaj sadržaj jednog udžbenika, a zatim odgovori na pitanja.

Sadržaj

NAŠA DOMOVINA

Glavne strane sveta	1
Umanjeno prikazivanje objekata i prikazivanje iz „ptičije“ perspektive... .	2
Plan naselja.....	14
Glavne strane sveta i plan naselja - ponavljanje	18
Reljef moga kraja.....	21
Geografska karta Republike Srbije i moj kraj.....	26

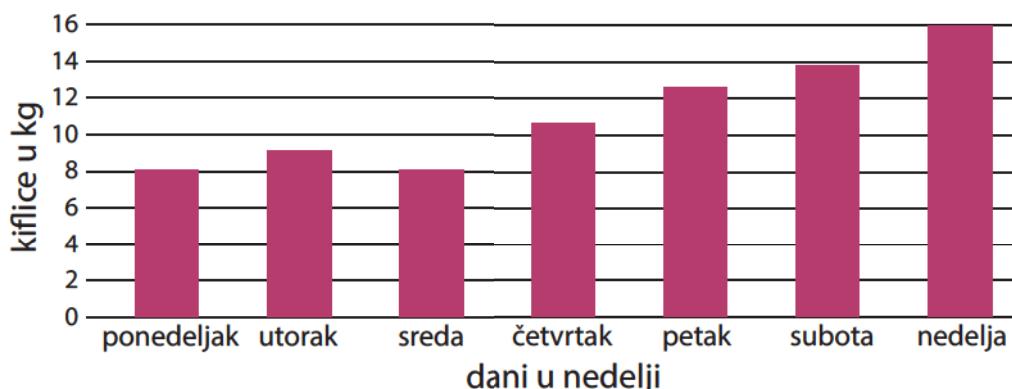
- Napiši naziv udžbenika koji bi mogao da ima ovaj sadržaj.

- Napiši naziv prve teme ovog udžbenika.

- Na kojoj strani se nalazi lekcija pod nazivom **Glavne strane sveta?** _____
- Koliko ukupno strana ima lekcija **Reljef moga kraja?** _____

3. Pred tobom je grafikon koji prikazuje koliko se kiflica proda tokom jedne nedelje u pekari „Joca”. Prouči grafikon i odgovori na pitanja.

Količina prodatih kiflica tokom jedne nedelje

- Kog dana u nedelji je prodato najviše kiflica? _____
- Koja dva dana je prodata ista količina kiflica? _____
- Koliko je kilograma kiflica prodato za vikend? _____

4. Pažljivo pročitaj recept, a onda uradi zadatke.

Recept za pici

Sastojci:

230 mililitara tople vode
1 kašičica šećera
1 kesica suvog kvasca
3 kašike maslinovog ulja
310 grama brašna
1 kašičica soli

Priprema:

1. U toploj vodi rastvoriti kvasac, dodati šećer, maslinovo ulje i so i dobro izmešati.
2. Smesu sipati u brašno i umesiti testo.
3. Testo pokriti i ostaviti da odstoji 10 – 15 minuta.
4. Podeliti testo na 4 dela, rastanjiti oklagijom u obliku kruga i filovati picu po želji.
5. Peći na 220 – 240°C oko 15 minuta.
6. Poslužiti dok je topla.

- Napiši nazive sastojaka koji se mere kašičicom.

- Na linijama napiši skraćenice:

230 mililitara _____, 310 grama _____, 15 minuta _____.

- Pogledaj PRIPREMU i napiši u koji sastojak se sipaju prethodno izmešani tečni sastojci. _____

- Koja je maksimalna temperatura na kojoj treba da se peče pica?

- Ako pečenje pice traje 15 min, koliko pica može da se ispeče za 1 h? _____

- 5.** U tabeli su predstavljeni podaci sa aerodroma „Nikola Tesla“ u Beogradu o do-lascima aviona tokom jedne noći i jutra. Pogledaj tabelu, a zatim odgovori na pitanja.

Polazni aerodrom	Broj leta	Planirano vreme	Avio kompanija	Izlaz	Status (vreme kada je sleteo)
Frankfurt	LH 1410	0:05	Lufthansa	A09	Sleteo 23:46
Malta	W64022Z	1:35	Viz Er	A03	Sleteo 1:36
Barselona	W64116	1:35	Viz Er	A10	Sleteo 1:15
Lisabon	JU 495	3:50	Er Srbija	C11	Sleteo 3:33
Skoplje	JU 167	5:10	Er Srbija	D01	Sleteo 5:00
Atina	JU 517	5:10	Er Srbija	C14	Sleteo 5:03

- Iz kog grada je leteo avion čiji je broj leta W64116? _____
- Koliko letova je u broju leta imalo oznaku JU? _____
- Koliko letova se odvijalo kompanijom Er Srbija? _____
- Napiši naziv polaznog aerodroma čiji je avion pri sletanju kasnio 1 minut.

- Zaokruži brojeve izlaza koji sadrže broj 2. desetice.
- Koji broj leta piše na avionskoj karti putnika iz Skoplja? _____
- Naziv avio-kompanije koja ima najmanje dolazaka je _____

Читам и разумем прочитано 6

Пажљиво прочитај текст, одговори на питања и реши задатке.

Затварамо сунцобране, отварамо кишобране

Од давних времена човек је покушавао да се заштити од јаких сунчевих зрака, кише и снега. У почетку, људи су се штитили великим листовима биљака, а онда су изумели сунцобране и кишобране. Данас знамо да су ове предмете користили стари народи који су јако давно живели.

У Египту су се очувале слике на зиду које приказују посебне предмете којима су се људи штитили од сунца и кише. У старој Кини такве предмете су правили од папира, али овај материјал није могао да им користи да би се заштитили од кише. Зато су измислили покриваче за кочије у којима су се превозили чланови владарских породица. Ти покривачи прављени су од тканине.

▲ Зидна слика из старог Египта на којој се види предмет који се користио за заштиту од сунца и кише

Реч **сунцобран** потиче од латинске речи која је означавала сенку или хлад, односно, предмет који штити од сунца. Од ове речи настала је и реч **кишобран**.

Први сунцобрани су прављени од папира и свиле. Да би људи могли да их користе и као заштиту од кише, премазивани су пчелињим воском и тако би постали водоотпорни, не би пропуштали воду. Како је време пролазило, користили су се и други материјали за израду кишобрана и сунцобраћа: дрво, кости од кита, кожа неких животиња, науљена тканина, памук, најлон, свила, пластична фолија, непропустиљиво платно. Дршке се данас најчешће праве од метала, дрвета или пластике.

У Кини и Јапану и данас се користе мали, ручни сунцобрани, направљени од папира и свиле. У нашим крајевима, у летњим баштама и на плажама, најчешће користимо велике платнене или тршчане сунцобрани.

◀ Ручни сунцобран из Кине направљен од папира, са дрвеном дршком

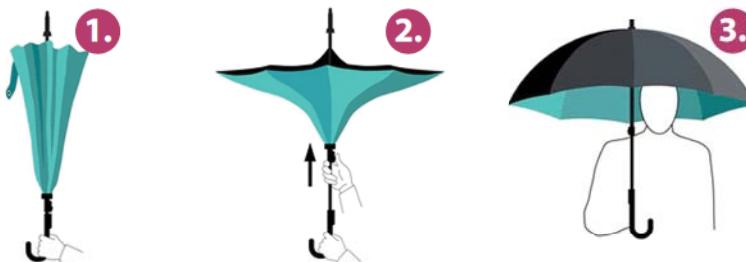
◀ Сунцобран од трске за плажу

Постоји више врста кишобрана: склопиви, класични, прозирни, за олују, који мења боју, автоматски, за играче голфа и многи други.

▲ Развличите врсте кишобрана

Посебно су занимљиви обрнути кишобрани. Горњи део овог кишобрана који је изложен квашењу се склапа тако да капи које су пале по њему одмах исцуре. Овај кишобран не мора да се суши.

◀ Обрнути кишобран

Један од најпознатијих кишобрана је чаробни, летећи кишобран чувене јунакиње Мери Попинс. Мери Попинс је постала славна широм света захваљујући Дизнијевом филму. Више о књигама о овој необичној дадиљи и самом филму под овим називом истражи на интернету уз помоћ одраслих.

Светски дан кишобрана обележава се 10. фебруара.

1. Уколико је тврђа тачна, заокружи реч **тачно**, а уколико је нетачна, заокружи реч **нетачно**.

У почетку су се људи од сунца и кише штитили великим листовима.	тачно	нетачно
Први кишобрани су прављени од папира.	тачно	нетачно
Реч сунцобран потиче од латинске речи која је означавала сенку или хлад,	тачно	нетачно
Светски дан кишобрана се обележава 10. марта.	тачно	нетачно

2. Напиши градивне именице које се помињу у тексту.

3. Зашто су први кишобрани премазивани воском? Објасни.

4. По чему се обрнути кишобран разликује од осталих врста кишобрана? Подвуци тачан одговор.

- Обрнути кишобран се користи само када пада снег.
- Обрнути кишобран држимо за врх, а не за дршку кишобрана.
- Обрнути кишобран се производи од великих листова и штити од сунца и кише.
- Обрнути кишобран се склапа тако да капи које су пале по њему не могу да исцуре и не треба да се суши.

5. Погледај временску прогнозу и обој поља са називом дана када ће ти бити потребан кишобран.

понедељак		Делимично облачно	14°C	24°C	1.1. m/s
уторак		Делимично облачно	14°C	25°C	1.4. m/s
среда		Делимично облачно	14°C	25°C	2.2. m/s
четвртак		Делимично облачно	15°C	27°C	0.8. m/s
петак		Делимично облачно	15°C	27°C	1.9. m/s
субота		Пљускови	14°C	28°C	7.8 mm 1.7. m/s
недеља		Повремени пљускови	9°C	18°C	14.5 mm 2.8. m/s

Опис природе

Твој задатак је да прво видиш шта се све налази на слици, да испричаш, а затим напишеш причу/састав. Прича треба да има наслов, увод, разраду и закључак.

Увод је први део састава. Он је обично кратак и треба да заинтересује онога ко чита.

Разрада је најважнији и најдужи део састава. У њој треба да испричаш све најважније о теми.

Питања која могу да ти помогну у писању

- Шта видиш на слици?
- Какво је време?
- Које је годишње доба?
- Које биљке и животиње живе у таквој животној заједници? Како изгледају?
- Која су твоја осећања и мисли док посматраш слику?
- Замисли шта све може да чује и осети?

Закључак је последњи, завршни део састава.

(наслов)

Састављање приче на основу датог краја

Пред тобом је крај једне приče. Као и свака прича, и ова има увод, разраду и закључак. Међутим, главни ликови ове приче, Богдан, Јана и Мила, од узбуђења нису могли одмах да испричaju родитељима шта им се догодило у шуми. Покушај на основу краја приче да осмислиш какву су авантуру доживели. Твој задатак је да напишеш увод и разраду приче и даш јој наслов.

(наслов)

Вратили су се из шуме исцрпљени, мокри и блатњави. На лицу им се видео страх и умор. Једва су чекали да утоле жеђ и глад. Родитељи су их гледали забринуто и зачућено, али са олакшањем што их најзад виде и што су стигли на сигурно.

Наша прича

Пред тобом се налази текст који је састављен од назива текстова које смо радили у 3. разреду. Пажљиво прочитај, а затим одговори на питања.

Хајди је искористила Септембар да Свакога дана Прича о дечаку и Месецу. У тој причи замислила је Чардак ни на небу ни на земљи и да су са њом баш Баш-Челик, Милева Марић, Марко Краљевић и бег Костадин, Плави зец и још многи други. Често је волела да проговори и Реч-две о Питеру, да исприча Какве је боје поток, а ни Вожња јој није била страна, осим Кад је био мрак. Знала је да Зима ускоро долази, да се Лед топи, али и да су Свети Сава и сељак без среће увек уз њу. Знала је и да се Свијету не може угодити и да не воле сви Љутито мече, Суђење и да су Здравица и Химна Светоме Сави важни јер – Домовина се брани лепотом.

Често је мислила на Златно јагње и о томе Шта је највеће, како то живе Цврчак и мрав. Од читања се расте и зато су Луцкаста песма и Љубавна песма биле често у њеним мислима.

Да ли ми верујете?

1. Колико у овом тексту укупно има назива текстова које смо радили у 3. разреду?

-
2. Напиши имена текстова у чијем су називу властита имена људи.
-

3. Које животиње се помињу у називима текстова? Напиши њихове називе.
-

4. Која врста и подврста речи су називи животиња у 3. питању?
-

5. Напиши назив текста који је написао Ијан Мајен.
-

6. Које текстове смо читали у наставцима, по деловима?
-

7. Како се зове наш познати песник који је написао песму „Домовина се брани лепотом“?
-

8. Препиши назив басне коју смо радили, а затим напиши поуку те басне.
-
-

9. Пронађи и напиши назив драмског текста, а затим напиши имена лица у том тексту.
-

10. Изабери текст који ти се највише допао. Напиши, образложи свој одговор.
-
-
-

11. Напиши назив песме у којој се помињу градивне именице.
-

12. Које од наведених књижевних дела представља химну?
-

13. Дај предлог о чему или коме би волео/волела да читаш. Напиши поруку ауторима уџбеника.
-

Белешке